

INARI

ranta-asetakaava-alueiden inventointi 2002

Solojärven Ahkioniemi
Solojärven Illestijoensuu ja
Nellimövuonon Vuopaja

Mika Sarkkinen, FM
Museovirasto,
arkeologian osasto

SISÄLLYS

JOHDANTO	1
KOHDELUETTELO	4
KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTTALEHDILLE	4
LÖYTÖLUETTELO	4
DIALUETTELO	5
KOHDEKUVAUKSET (11 kpl., karttoineen)	6(-30)
Solojärven Ahkioniemi	6
Solojärven Illestijoensuu	14
Nellimövuonon Vuopaja	26

JOHDANTO

Kesän 2002 aikana tehtiin Inarissa muinaismuistolain 15 §:n mukaista arkeologista inventointia kolmella ranta-asetakaava-alueella: Solojärvi Ahkioniemi (Metsähallitus), Solojärvi Illestijoensuu (Seitap Oy) sekä Nellimö Vuopaja (Seitap Oy). Inventoinnin toteutti FM Mika Sarkkinen. Kenttätyöt tehtiin 1.-14.8 ja raportointi välittömästi tämän jälkeen 15.-29.8. Kustannuksista vastasivat inventointien tilaajat. Solojärven Ahkioniemen kaava-alueen tarkastamiseen oli varattu viisi maastotyöpäivää, jotka käytettiin 2. – 9.8. Illestijoen kaava-alueen inventoinnin maastotöihin oli varattu yksi työpäivä. Tuo loppuun asti käytetty päivä oli 7.8. Nellimön Vuopajan kaava-alueen tarkastamiseen oli varattu kolme maastotyöpäivää, jotka käytettiin 11. – 14.8.

Solojärven Ahkioniemen alueesta oli käytössä kaavaluonnos, joten sen osalta tarkastellaan lähemmin heti alla muinaisjäännösten huomioimista kaavaluonnoksessa. Sen sijaan Solojärven Illestijoen ja Nellimövuonon Vuopajan kohteet tullevat kaavassa huomioon otettaviksi kohdekuvausten perusteella.

Solojärvi Ahkioniemi

Inarin kirkolta noin 13 km lounaaseen sijaitseva Solojärven Ahkioniemen kaava-alue sijaitsee Solojärven etelärannalla. Etelässä se rajoittuu Inari – Kittilä maantiehen. Itä-länsi suunnassa alueella on pituutta runsaat 1,5 km ja pohjois-etelä –suunnassa sillä on leveyttä lähes kilometri. Maapinta-alaa alueella on hieman yli 95 ha. Kohteen Itäosassa olevan Mustilahden ranta on valtaosin joka loivaa tai matalan törmän alapuolella olevaa hiekkarantaa. Pituutta hiekkarannalla on lähes kilometri. Rannan yläpuolella on kapeahko, keskimäärin noin puolisen sataa metriä leveä, kuiva hiekkakangas. Tämän takana maasto nousee ja muuttuu aluskasvillisuudeltaan rehevämmäksi, mikä näyttää osoittavan muutosta myös maaperässä. Hiekkarantaosuuden länsipuolella on avara niemi, jolla sijaitsee vanha kenttä. Alue kentästä länteen on rannaltaan kosteampaa ja alavampaa rämettä. Maasto nousee täällä etelään kohti maantietä. Rinteet ovat paikoin kivikkoisia. Alueen länsiosassa on luonnontilaista. Vanhan kentän itärannan tuntumassa on lautakämpä. Mustilahden itäosassa olevan uima- ja venerannan sekä laajan länsiosan valtioonmaan välissä on kaksi yksityisten mökkiä ja yksi yksityinen rakentamaton tontti. Nykyinen maantie on oikaistu niin, että mainitun kolmen tontin ja uimarannan kohdalla kulkee vanha tieura uudemman tien rannanpuolella. Vanhalta tieuralta kääntyy metsätie pohjoiseen kohti kenttää. Tämän varrella on useita jälkiä viime sodan aikaisesta saksalaisten tukikohdasta, mm. rakennuksen pohja. Ahkioniemen kentän ja metsätien länsipuolisella selänteellä on lukuisia ampumapoteroita.

Alueelta tunnettiin ennestään kaksi esihistoriallista kohdetta (351 Mustilahti ja 395/(517) Ahkioniemi) ja yksi historiallisen ajan kenttäpaikka (844 Ahkioniemen kärki). Uusia kohteita ei tavattu. Mustilahden asuinpaikkakohde sijaitsee aivan alueen itäkulmassa. Ahkioniemen asuinpaikan (395) itäisimmät merkit tavattiin valtioonmaan itärajan tuntumasta. Asuinpaikka näyttää jatkuvan lähes katkeamattomana ainakin kentän (844) eteläpuolelle saakka. Lisäksi asuinpaikkajälkiä tavattiin myös läheltä niemenkärkeä, niemen luoteisrannan vanhan törmän yläpuolelta. Asuinpaikka on mahdollisesti jatkunut pesäkkeellisesti myös koko kentän alueella, sen itä- ja pohjoisrannalla, alueella, jonka nyt peitti paksu niittyheinäkenttä. Löytöinä tavattiin kvartsia ja palanutta luuta.

Kohteen 351 Mustilahti alue on merkitty käytössä olleeseen asemakaavakarttaan (Seitap Oy/20.11.2000) merkinnällä MY (maa ja metsätalousvaltainen alue, jolla erityisiä ympäristöarvoja). Käytännössä koko kyseisen merkinnän kattama alue on kapeaa rantakaistaa lukuun ottamatta yhtenevä muinaisjäännöksen kanssa. Alueella olevien kuoppa- ja painannejäänteiden sijoittuminen maastoon ja näiden välialueilta tehdyt asuinpaikkahavainnot kattavat etenkin vanhan rantatörmän yläpuolisen rantatasanteen. Aivan vanhan tieuran vierellä olevat kuopat osoittavat kohteen ulottuvan myös em. tasanteen yläpuoliselle ylemmälle kangasanteelle. Asuinpaikka jatkuu koillisessa kaava-alueen rajan ulkopuolelle.

Tästä länteen merkityn uimarannan (VV) ja venevalkaman (LV) alueelta, kuten ei myöskään edelleen länteen olevien yksityisten tonttien (korttelit 7 ja 8) sekä näiden MY -merkinnällä varustettujen välialueiden kohdalta ei tavattu jälkiä kiinteistä muinaisjäännöksistä.

Kaakkoisimmat havainnot kohteesta 395 Ahkioniemi tehtiin tieltä n. 20 metriä valtionmaan itärajasta (pyykit 15 ja 36) länteen. Tämän jälkeen asuinpaikkajälkiä tavattiin pesäkkeellisesti, mutta katkeamattomasti, aina maastouran/polun päähän saakka. Pääosin asuinpaikkamerkit rajoittuivat aivan maastouran tuntumaan sekä sen ja rannan väliin maastoon mukautuen. Korttelin 5 itäpuolella maastoura kulki pienessä notkelmassa eikä havaintoja tällä kohdin ollut. Kun maastoura noudattelee pääosin jokseenkin kaavakartalle merkittyä 148 m:n korkeuskäyrää, tehtiin tämän korkeuden mukaisesti koekuoppia korttelin 5 keskiosaan, jolloin tavattiin useista kuopista värjäätynyttä likamaata, yhdestä palanutta kiveä ja yhdestä kuopasta runsaasti kvartsisiesineitä (10 kpl). Polun eteläosassa on tien lounaispuolella leveydeltään noin 10 metriä oleva hiekkaharjanne, jolle tehdyistä koeruuduista tavattiin likaantunutta maata ja yhdestä myös kvartsia. Polun pohjoisosassa havainnot jatkuivat aina pieneen hiekkapoukamaan, joka on merkitty venepaikaksi (LV) ja uimarannaksi (VV) sekä yhteiskäyttöalueeksi (YK). Maastouran pohjoispuoliskon varrella asuinpaikan pääosa näyttää sijaitsevan tämän ja rannan välissä. Pian polun länsipuolella maasto nousee selvästi, eikä tältä tasaisen rantakankaan yläpuoliselta alueelta enää tavattu asuinpaikkajälkiä.

Edellä kerrotun perusteella on huomiota kiinnitettävä ensinnäkin kaavakarttaan merkittyyn tiehen, joka on alkuosaltaan linjattu noudattamaan vanhan maastouran kulkua. Toteutuessaan tämä merkitsisi asuinpaikan eteläosan keskeisimmän alueen tuhoutumista. Muinaisjäännöksen kannalta suotavin vaihtoehto olisi luopua tiestä suunnitellulla paikalla ja siirtää se korttelin 6 länsipuolelta pohjoisluoteeseen kulkevaksi. Tällöin välttyttäisiin lisäksi ongelmatilanteelta korttelin 4 eteläisen tontin eteläisimmän nurkan kohdalla. Tuolla paikalla vanhaa maastouraan noudattava tien on suunniteltu kääntyvän luoteeseen kiertämään soistunutta lahdelmaa rakennuspaikan 4 pohjoispuolella. Edelleen on korttelin 6 tonttien ulottuminen maastouraan ongelmallista, sillä asuinpaikka ulottuu mainitun kymmenisen metriä ko. uran yläpuolelle. Korttelin koillisrajan ja etenkin rakennuspaikkojen lopullisessa määrittelyssä tämä tulee ottaa huomioon. Korttelin 5 osalta on todettava, että se sijaitsee suoraan pesäkkeellisellä asuinpaikka-alueella. Korttelista olisi tämän perusteella syytä luopua suunnitellulla paikalla.

Inventoinnin aikana tarkastettiin ja koekuopittiin myös em. kuivuneen lahdelman etelä- ja länsirannat korkeuskäyrien 148 – 150 alueella, missä maaperä on muinaisasutusta ajatellen soveliasta hiekkavaa kangasta. Alueelta ei kuitenkaan tavattu mitään selvästi kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Näiltä osin ei kortteleiden 2 – 4 osalta ole ongelmia. Viimeksi mainitun korttelin itäraja on asuinpaikan länsireunan yläpuolisessa rinteessä.

Kivikautisia asuinpaikkajälkiä on tavattu aiemmin niemen kärjen koillisrannan hiekkapoukamassa. Nyt niitä tavattiin lisäksi niemen luoteisrannalta vanhan törmän yläpuoliselta tasanteelta kentän hakamaisesta luoteislaidasta. Tämä voi merkitä muinaisasutuksen jatkuneen enemmän tai vähemmän yhtenäisenä pitkin Ahkioniemen itärantaa aina kyseiselle löytöpaikalle. Nyt alue oli paksun vanhan niittyheinäturpaikon peittämää, eikä muutama koekuoppa tuonut asiaan selvyyttä. Luoteisrannan havainnot sijoittuvat aivan korttelin 1 koillisreunalle, mutta eivät enää kauemmas lounaaseen. Tämän osalta voisi harkita tontin siirtämistä hieman etelään tai lounaaseen, jolloin asuinpaikan säilyminen varmistuisi.

Kaavakartalle SL -merkinnällä varustettu vanha kenttä (kohde 844) on luonnollisesti kokonaisuudessaan kiinteää muinaisjäännöstä. Kentän koillisosassa olevalta hakamaiselta alueelta tavattiin yksi kiukaanjäännös, jonka vieressä on pienempi liesi/palaneiden kivien kasa. Nämä sijaitsivat välittömästi asuinpaikkahavaintojen koillispuolella kohdalla, joka on VR -merkinnällä (retkeily ja urheilualue) varustetun alueen eteläkulmalla. Tälle niemen kärjessä sijaitsevalle alueella on varattu pieni rakennusala, jonka lisäksi sinne johtaa tie pitkin kentän (= muinaisjäännösalueen) reunaa. Ko. VR - alue sijainti on sellainen, että kulun järjestäminen sinne ilman muinaisjäännöksiin kajoamista on ongelmallista. Ensimmäkin olisi aiheellista miettiä kortteleiden 1 – 3 kulkuyhteyden siirtämistä tonttien länsipuolelle myös tällä alueella ja edelleen tieyhteyden tarpeellisuutta niemen kärkeen.

Solojärvi Illestijoensuu

Inarin kirkolta noin 13 km lounaaseen sijaitseva Illestijoensuun kaava-alue sijaitsee Solojärven länsirannalla. Sitä rajoittavat pääosin vesistöt: pohjoisessa Paatarista Solojärveen laskeva Matkatjoki, lännessä Illestijoki ja -järvi, idässä Solojärvi pienine lahtineen. Etelässä rajan kaakko-luode -suuntainen rajalinja. Itä-länsi suunnassa alueella on leveyttä noin 1,2 km ja pohjois-etelä -suunnassa pituutta noin 800 metriä. Maapinta-alaa alueella on hieman alle 50 ha. Maaperä on valtaosaltaan hiekkaa tai soraa ja kasvillisuus kuivaa mäntymetsää. Illestijärven pohjoispuolella on noin 4 ha kokoinen vanha tila, jonka alue on lähinnä vanhaa ruohottunutta peltoa ja niittyä. Alueen koillisosa Matkatjoen suun eteläpuolella on suurelta osin soistunutta kosteikkoa, jonka keskellä on muutamia matalia ja kuivia moreeniharjanteita sekä yksi pieni lampi. Pääosa alueesta on jokseenkin tasaista kangasta, jonka korkeusero ympäröiviin vesiin on useita metrejä. Tasaisen kankaan vastapainona rantojen profiili vaihtelee kohtuullisen jyrkistä loiviin. Mainitun talon lisäksi on alueen itäosassa yksi kesämökki. Se sijaitsee Solojärven lounaisen lahden suupuolen niemessä.

Kaava-alueelta ei ennestään muinaisjäännöksiä tunnettu. Inventoinnin aikana paikalta tavattiin kaikkiaan kuusi kohdetta (kohteet Inari 845 – 850). Kohteista kolme on asuinpaikkaa kaksi pyyntikuoppakohdetta ja yksi lähinnä näiden yhdistelmäksi luettava, tosin kuoppapainotteinen. Löytöinä tavattiin muutamia kvartsi-iskoksia sekä hieman palanutta luuta.

Nellimövuono Vuopaja

Inarin kirkolta noin 50 km itään sijaitsevalta Nellimön Vuopajan kaava-alue sijaitsee Inarijärven Kaakkoisosassa Nellimövuonon etelärannalla Nellimön kylän keskustasta noin kilometrin länteen. Alueen leveys on noin 1,2 km ja pituus noin 0,8 km. Karkea arvio pinta-alasta on n. 65 ha. Etelässä aluetta rajoittaa Ivaloon johtava tie, lounaassa Valtionmaan raja, idässä ja osin pohjoisessa yksityisten tilat. Koillisessa Nellimövuono ja sen Vuopaja Lännessä Rautusalmen eteläpuolinen järvenranta. Alueen keskiosassa on Vuopajaperänlampi. Lammen lounaispuolinen alue on kivikkoista paikoin täyttä rakkaa olevaa vaaranrinnettä. Lammen pohjois- ja itäpuoli ovat jokseenkin tasaista hiekka- tai sorakangasta. Alueen pohjoisreuna on kosteikkoa ja koilliskulmalla on kosteikkojen ympäröimiä kuivempia pieniä ja paikoin hyvin kivikkoisia matalia kumpareita. Länsirannan Vuopajaan pistää lännessä kaksi niemeä. Alueen poikki johtaa Käärmeniementie Nellimövuonon suun etelärannan mökeille, jotka eivät kaava-alueeseen kuulu. Tästä erkanee tie alueen länsirannalla olevan vanhan talon luo, jonka pohjoispuolella on pari mökkiä. Lisäksi alueen länsiosan pohjoisrannan kivikkoisella alueella on yksi mökki, samoin Vuopajan eteläisemmän niemen tyvessä (mökkit eivät näy kartalla). Alueen itäosassa on Vuopajan etelärannalla sijaitseva Vuopala-niminen talo, jonka alueella on nykyisin kolme asuttua pihapiiriä.

Inventoinnin aikana alueelta tavattiin kaksi uutta kohdetta (kohteet 851 – 852). Näistä toinen on kivikautinen asuinpaikka asumuspainanteinen ja toinen pyyntikuoppakohde. Asuinpaikkalöytöinä tavattiin muutamia kvartsi-iskoksia, kvartsiittia, kiillettä sekä hieman palanutta luuta. Mainittakoon lisäksi asuinpaikan yhteydestä tavattu myöhäinen hiilimiilu.

Kempeleessä 29.8.2002

Mika Sarkkinen

KOHDELUETTELO

Solojärvi Ahkioniemi:

INARI 351 Mustilahti	asuinpaikka, pyyntikuoppia, asumuspainanteita. II
INARI 395 Ahkioniemi	asuinpaikka, maakuoppia, asumuspainanne(?). II.
INARI 844 Ahkioniemen kärki	kenttä, rakennusten sijoja, kiuas. II.

Solojärvi Illestijoensuu:

INARI 845 Illestijoensuu S	kivikautinen asuinpaikka. II.
INARI 846 Illestijoensuu SE	kivikautinen asuinpaikka. II.
INARI 847 Illestijoensuu E	kivikautinen asuinpaikka. II.
INARI 848 Matkatjoensuu S	pyyntikuoppia, liesi. II.
INARI 849 Illestijärvi N	pyyntikuoppia. II.
INARI 850 Illestijärvi SE	pyyntikuoppia. II.

Nellimövuono, Vuopaja:

INARI 851 Vuopajaperänlampi N	pyyntikuoppia. II.
INARI 852 Vuopajan S-ranta	kivikautinen asuinpaikka, asumuspainanteita. II.

KOhteiden jakautuminen peruskarttalehdille

3814 12 SOLOJÄRVI	351 Mustilahti, 395 Ahkioniemi, 844 Ahkioniemen kärki
3814 09 ISONPAAANTEENVAARA	845 Illestijoensuu S, 846 Illestijoensuu SE
3823 07 PAATARI	847 Illestijoensuu E, 848 Matkatjoensuu S, 849 Illestijärvi N, 850 Illestijärvi SE
3843 04 NELLIMÖ	851 Vuopajaperänlampi N, 852 Vuopajan S-ranta

LÖYTÖLUETTELO

Aiemmat löydöt:

KM 22573:1-2	INARI 351 Mustilahti	kvartsia ja palanutta luuta
KM 23362:1-3	INARI 351 Mustilahti	kvartsia ja palanutta luuta
KM 23363:1-12	INARI 395 Ahkioniemi	poikkiteräinen kvartsiittinuolenkärki, kvartsia kvartsiittia ja palanutta luuta

Inventointilöydöt:

KM 33243:1-16	INARI 395 Ahkioniemi	kvartsia, palanutta luuta.
KM 33245	INARI 845 Illestijoensuu S	kvartsi-iskoksia
KM 33246:1-3	INARI 846 Illestijoensuu SE	kvartsia, palanutta luuta
KM 33247:1-2	INARI 847 Illestijoensuu E	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
KM 33248:1-7	INARI 852 Vuopajan S-ranta	kvartsia, kvartsiittia, kiillettä, palanutta luuta.

DIALUETTELO

- 48804 INARI 395 Ahkioniemi, valtionmaan itärajan (pyykit 15 – 36) ja metsätien leikkauskohdasta, asuinpaikkahavainnosta näkyvältä tieltä aivan etualaa lukuun ottamatta, itäkaakosta
- 48805 INARI 395 Ahkioniemi, keskellä vasemmalla olevan vaalean laukun luona koekuoppa 67/+6, josta kvartsi-iskos ja likamaata, kaakosta
- 48806 INARI 395 Ahkioniemi, oikealla tie kohoaa alanteesta vanhalle törmälle, tämän kohteen eteläosan havainnot törmän tasolta tai hieman ylempää, kohdasta n. 140/+5, luoteesta.
- 48807 INARI 395 Ahkioniemi, koeruutu 170/+15 kvartseineen, päältä.
- 48808 INARI 395 Ahkioniemi, asuinpaikkatasannetta kohdasta 220 pohjoiseen.
- 48809 INARI 395 Ahkioniemi, metalliroskalla täytetty maakuoppa 270-280 tasalla rannassa, lännestä.
- 48810 INARI 395 Ahkioniemi, edellisen maakuopan eteläpuolella oleva painanne/asumuspainanne?, josta palanutta luuta ja voimakasta likamaata, luoteesta.
- 48811 INARI 395 Ahkioniemi, painanne etelästä. Sen takana maakuoppa, mäntyjen takaa pilkottaa niemen kärjessä oleva kenttä (Inari 844)
- 48812 INARI 395 Ahkioniemi, painanteen koekuopan erittäin voimakasta likamaata, etelästä.
- 48813 INARI 395 Ahkioniemi, asuinpaikan pohjoisinta osaa niemen luoteisrannalla, etualan koeruutu noin 100 metriä niemen kärjestä lounaaseen vanhan rantatörmän päällä, koillisrannan hiekkaranta hämmöttää takaoikealla, lounaasta
- 48814 INARI 395 Ahkioniemi/844 Ahkioniemen kärki, asuinpaikkaa kiukaan kohdalta lounaaseen, maasto kentän luoteisosan hakamaista kasvustoa, koillisesta.
- 48816 INARI 844 Ahkioniemen kärki, kentän luoteisosan hakamaisessa maastossa oleva kiuas ja sen etupuolella matala liesi/palaneiden kivien kasa, etelästä.
- 48817 INARI 845 Illestijoensuu S, koeruutu alueen pohjoispäässä rinteen reunalla, lännestä.
- 48818 INARI 846 Illestijoensuu SE, asuinpaikkaa lounaasta. Kvartsia mökin luota ja veneen edessä olevasta koekuopasta, liesi veneen kokan takana polulla.
- 48819 INARI 846 Illestijoensuu SE, asuinpaikkaa lounaasta. Eteläisimmät havainnot noin 100 metriä mökistä etelään, lähempää mökkiä myös vasemmalla olevan ylätasanteen päältä.
- 48820 INARI 847 Illestijoensuu E, koekuoppa liesineen keskellä polusta vasempaan, palanutta kiveä myös kauempaa polulta, harjannetta luoteesta.
- 48821 INARI 848 Matkatjoensuu S, aivan jokisuussa oleva pyyntikuoppa 2 länsiluoteesta.
- 48822 INARI 849 Illestijärvi N, pyyntikuoppa 1, luoteesta.
- 48823 INARI 850 Illestijärvi SE, rantarinteen partaalla oleva läntisin kuoppa 1, itäkaakosta
- 48824 INARI 851 Vuopajaperänlampi N, kuoppa 3 idästä. Kuoppa 4 sijaitsee takavasemmalla olevasta pystykivestä oikeaan.
- 48825 INARI 852 Vuopajan S-ranta, asuinpaikkarantaa vastapäiseltä niemeltä pohjoisesta.
- 48826 INARI 852 Vuopajan S-ranta, asuinpaikkaa etelälounaasta, keskellä asumuspainanne 2.

INARI 351 *mjt 198 010237*

Kohteen nimi: Mustilahti

Määrittely ja mj-luokka: kivistä asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3814 12 SOLOJÄRVI

Koordinaatit: $x = 7638\ 60 - 75$, $y = 3491\ 20 - 35$, $z = n. 146 - 150$
 $x = 7638\ 65$, $y = 3491\ 25$ (keskikohta)

Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 13 km lounaaseen ja Inari – Kittilä maantien pohjoispuolella Solojärven Mustilahden kaakkoisrannalla. Mustilahden eteläranta on loivaa ja tasaisesti laskevaa hiekkarantaa. Itään mentäessä korkeuserot korostuvat. Kaakkoisrannalla vesirajan yläpuolella on alava kosteikkoranta. Tämän yläpuolella on selvän törmän yläpuolella koilliseen kurottava hiekkainen kangastasanne. Etelän ja kaakon puolella tasannetta suojaa lähes puolenkymmentä metriä korkea rinne. Alueella kulkee vanha kärrypolku, joka nousee tasanteelta ylös rinnettä yhtyen vanhaan Kittiläntien harjanteen laella. Välittömästi tämän eteläpuolella kulkee tieleikkauksessa uusi Kittiläntie. Alemmalla tasanteella kärrypolusta erkanee kapea ajoura koilliseen pitkin tasannetta.

Uimarannan itälaidalta alemmalle rantatasanteelle noustaessa on heti polun yläpuolella vallien ympäröimä pyyntikuoppa. Toinen kuoppa sijaitsee tästä noin 20 metriä lounaaseen. Molemmat kuopat ovat kapean harjanteen päällä. Ensin mainitusta kuopasta kymmenisen metriä koilliseen on vallin ympäröimä yliajettu ja kulunut matala asumuksen pohja. Toinen kookkaampi vallin ympäröimä asumuspohja sijaitsee tästä parikymmentä metriä koilliseen. Kolmas asuinpaikka sijaitsee tästä noin 35 metriä edelleen koilliseen tiheässä nuorena männikössä. Sen koillispuolella noin 9 metrin päässä on yksittäinen pieni kuoppa. Vastaavantapaisia kuoppanteita on pari kappaletta keskimmäisen asumuksensijan lounaispuolella. Kuvatulta alueelta havaittiin kuluneista pinnankohdista pari kvarttia, yksi ensiksi kuvatun asumuksensijan vallista. Kaksi pyyntikuoppaa sijaitsee viimeksi mainitusta asumuksensijasta noin 30 ja 45 metriä itään. Ne ovat aivan tien vieressä kankaan laella.

Kohde tarkastettu: 8.8.2002

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1983 M. Torvinen
 Tark. 1986 H. Kotivuori

Aiemmat löydöt: KM 22573:1-2, KM 23362:1-3 (kvarttia ja palanutta luuta)

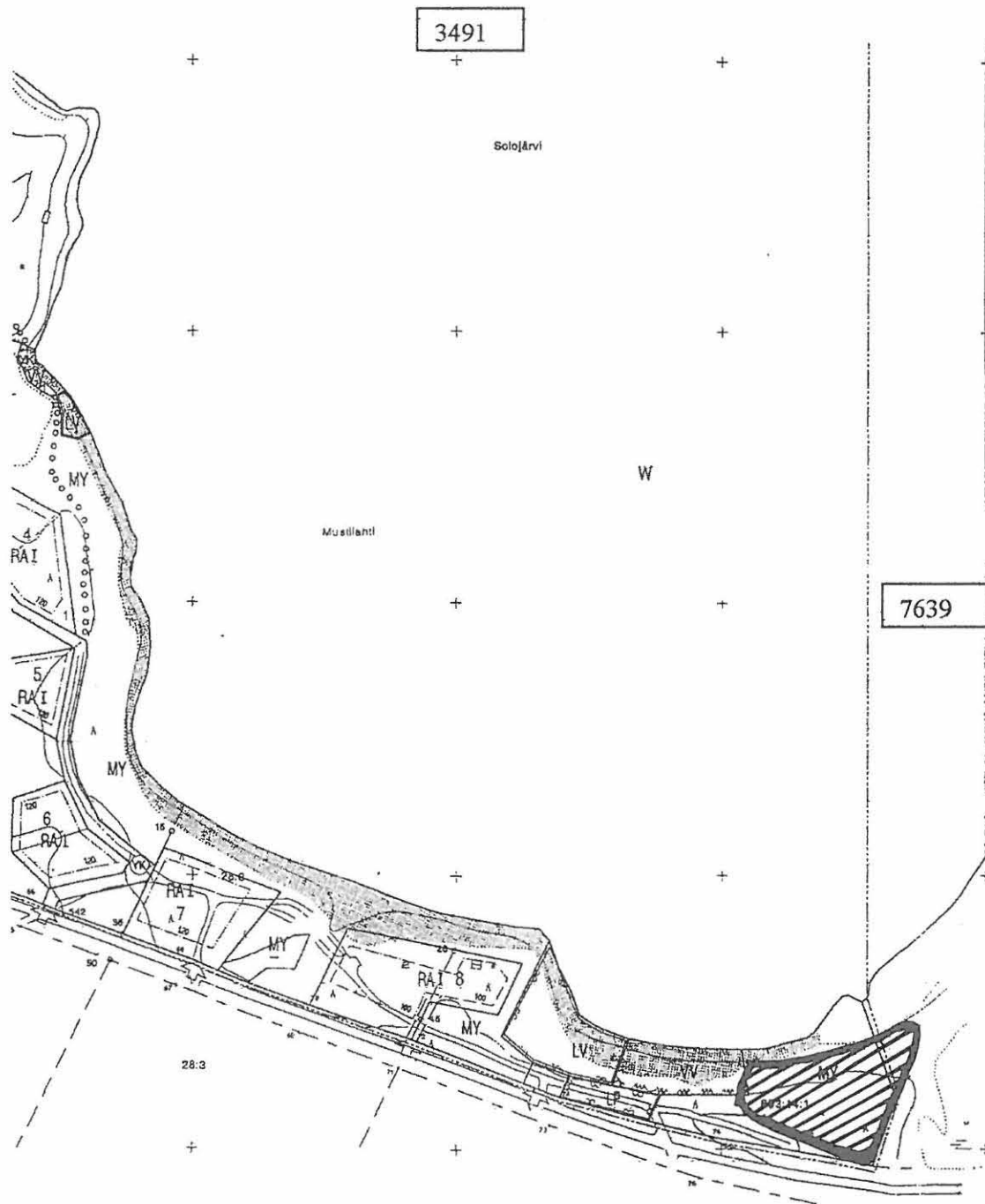
Inventointilöydöt: -

Diat: -

Kartta: Ote ranta-asemakaavasta 1:500, Seitap Oy 19998

INARI 351 Mustilahti

Kivikautinen asuinpaikka. II.
 Inari 2002
 ranta-asemakaava-alueiden inventointi
 M. Sarkkinen

3814 12 SOLOJÄRVI
 $x = 7638\ 60 - 75$, $y = 3491\ 20 - 35$, $z = n. 146-150$
 $x = 7638\ 65$, $y = 3491\ 25$ (keskikohta).

INARI 395 (517) *mjt. 148 010 395*

Kohteen nimi: Ahkioniemi

Määrittys ja mj-luokka: Kivikautinen asuinpaikka. II.
Maakuoppia. II.

Peruskartta: 3814 12 SOLOJÄRVI

Koordinaatit: alue A) $x = 7638\ 80, y = 3490\ 75, z = n. 146 - 149$ (SW-pää)
alue A) $x = 7639\ 20, y = 3490\ 68, z = n. 146 - 149$ (N-pää)
alue B) $x = 7639\ 38, y = 3490\ 58, z = n. 148$

Kylä, kylänosa: Kirkonkylä, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja: Valtio

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 13 km lounaaseen ja Inari – Kittilä maantien pohjoispuolella Solojärven Mustilahden länsipuolella Ahkioniemen länsi ja pohjoisosassa. Alueella on laaja ja jokseenkin yhtenäinen asuinpaikka, joka sijaitsee varsin kapealla rantavyöhykkeellä n. 148 metrin korkeuskäyrän tuntumassa.

Inventoinnin aikana pyrittiin määrittämään asuinpaikan rajat pintahavaintojen ja koekuopituksen avulla. Pintahavaintojen ja maastotarkastelun perusteella asuinpaikan alueen A arveltiin sijaitsevan varsin kapealla vyöhykkeellä lähellä rantaa. Lähtöpisteeksi otettiin valtionmaan itäraja (pyykki 15 – 36). Tämän tasalta lähdettiin mittaamaan pitkin paikalla olevaa maastouraa eli vanhaa Ahkioniemen kärkeen johtavaa tieuraa. lähtöpiste eli em. rajalinja oli 0-kohta, josta Ahkioniemeen eteläpuolisen maatunneen lahdelman rantaan kertyi matkaa n. 375 metriä. Tieltä tehdyt havainnot kirjattiin ja mitattiin kartalle tämän etäisyyden mukaan. Tielinjan molemmin puolin, etupäässä sen maanpuolelle (so. etelä ja länsipuolelle) tehtiin koeruutuja. Näiden sijainti määriteltiin kohtisuorana etäisyytenä tielinjan kulloisellekin kohdalle. Maanpuolen etäisyydet on ilmoitettu + -merkillä ja rannanpuolen - -merkillä. Esimerkiksi koekuoppa 150/+10 tarkoittaa kuoppaa, jonka etäisyys rajalinjasta tietä myöten on 150 metriä ja etäisyys tiestä 10 metriä pois rannasta eli maanpuolella. Tien mutkittelu ja etäisyyksien siirtäminen aiheuttavat luonnollisesti jonkin verran epätarkkuutta, mutta kokonaisuuden kannalta mittaustarkkuus lienee riittävä. Tehtyjen löytöjen sijainti on merkitty tämän periaatteen mukaan.

Seuraavassa asuinpaikasta kertovat havainnot alkaen kohteen kaakkoiskulmasta: Aiemman tarkastuksen yhteydessä oli tavattu asuinpaikkajälkiä myös vanhan Kittiläntien eteläpuolelta (n. -50/+40) kohdasta missä nykyisin on puomin sulkema tieyhteys yksityiselle tontille. Tältä alueelta ei löytöjä tehty, alue lienee tuhoutunut uutta tietä rakennettaessa. Ensimmäiset merkit tavattiin maastouralta 20 metriä rajasta (20/0). Tästä tiellä tehdyt havainnot jatkuivat kolmisenkymmentä metriä, noin kohtaan 50/0. Tämän jälkeen tavattiin tien lounaispuolelle tehdyistä koekuopista asuinpaikkajälkiä kohdista 67/+6 (kvartsia) ja 80/+5 (palanutta kiveä). Päälinjan tasalla 115 – 135 on korkeahko töyräs heti tien maanpuolella. Tasalta 135-140 on tienmutkan rannanpuolella matala hiekkaharjanne (suunta noin ESE-WNW), jonka päälle tehtiin kolme koekuoppaa. Parista tavattiin heikkoja palojälkiä ja värjäymiä. Tämän jälkeen polku laski hieman noustakseen samalle tasolle jälleen noin kohdassa 180. Notkelman kohdalla ei polulla ollut löytöjä. Sen sijaan alueelle 150 – 180/+10 – 25 tehtiin useita koekuoppia, joista useasta tavattiin värjäymiä, yhdestä palanutta kiveä ja yhdestä useita kvartsiesineitä (170/+15). Polun tasalta 180 aina tasolle 350, eli koko polun loppumatkan tavattiin pesäkkeellisesti kvartsia ja palanutta kiveä. Polun molemmin puolin tehdyistä kuopista sen sijaan tavattiin ainoastaan erilaatuisia likamaavärjäymiä. Näistä uloimmat vain muutaman metrin polun maanpuolelta selvästi ennen länsipuolella olevaa rinteä. Polun kohdalla n. 285 –290 on rannanpuolella yksi maakuoppa, jonka halkaisija on n. 2 – 2,5 m ja syvyys n. 40 cm. Samoilla kohdin hieman etelämpänä on

aivan rannassa toinen maakuoppa, jonka halkaisija on n. 3 metriä. Se on täytetty metalliromulla, joten alkuperäistä syvyyttä ei voi arvioida. Nykyisellään se on puolisen metriä tai hieman vähemmän. Tästä noin 6 metriä etelään ja puolisenkymmentä metriä rannasta on laakea, hieman epämääräinen painanne, jonka ala on n. 4 – 5 x 5 – 7 metriä ja syvyys n. 50 cm. Painanteeseen tehtiin koeruutu, josta tavattiin hyvin voimakasta ruskeaa likamaata, palanutta kiveä ja palanutta luuta noin 20 cm syvyydestä. Kyseessä lienee asumuspainanne.

Rannasta tai vesirajasta ei juurikaan tehty asuinpaikasta kertovia löytöjä. Koko asuinpaikkajaksolta tavattiin rannasta vain satunnaisia yksittäisiä kvartseja. Polulta kohdasta n. 215 erkaneet polku rantaan. Tällä polulla oli muutama kvartsi ja palanutta kiveä. Polun pään itäpuolella rantapenkassa oli myös kvartseja ja palanutta kiveä, ilmeisesti lieden jäänteet. Pohjoisin havainto oli alueen pohjoispäässä olevan maatuneen lahdelman ja järven välisen kannaksen puolimaissa: rantapenkassa palanutta kiveä ja kvartseja rantahiekan yläosassa. Mainittakoon vielä, että mainitun lahdelman etelä- ja pohjoisrantaa koekuopittiin tuloksetta korkeuskäyrien 148 – 150 alueella. Ilmeisesti lahdelman sisärannat eivät asutusta ole muinoin houkuttelleet.

Aivan niemen kärjestä tavattiin asuinpaikkajälkiä (alue B). Koordinaattien osoittamalla alueella kentän hakamaisessa koillisosassa tavattiin asuinpaikkajälkiä 60 - 80 metrin pituudelta rannan suunnassa. Kohteen leveyttä ei varmuudella onnistuttu määrittelemään ilmeisesti se ulottuu ainakin 20 metrin päähän vanhasta rantapenkasta. Niemen luoteisrannalla on näet paikoin selvä, lähes metrinen vanha rantapenkka. Sen yläpuoliselle tasanteelle tehtiin koekuoppia, joista yhdestä tavattiin kvartseja ja toisesta liesi. Ensimmäinen kuoppa sijaitsi niemen koillisrannan hiekkarannan pohjoispäästä noin 100 metriä länsilounaaseen ja noin 50 metriä luoteisrannan vesirajasta. Tästä noin 20 metriä koilliseen turpeen läpi pilkottavan kiven viereen tehty koekuoppa paljasti lieden, jonka ala on noin 1 – 1,5 x 1 metriä. Tästä noin 30 metriä koilliseen on myöhempi kookas kiukaanraunio (ks. kohde 844). Lounaaseen mentäessä maasto muuttui alavammaksi ja selvä rantapenkka muuttui loivaksi rannaksi. Täältä ei enää asuinpaikan jälkiä löydetty. Aiemman tarkastuksen yhteydessä on niemen kärjen koillisrannan hiekkarannalta tavattu kvartseja ja palanutta luuta. Nyt paikalta löydettiin vain yksi epämääräinen kvartsi.

Muutaman koekuopan avulla ei kohteen laajuutta niemen kärjessä onnistuttu tarkemmin määrittelemään. Mahdollista on, että asuinpaikka on jatkunut tänne saakka jokseenkin yhtenäisenä aina alueelta A saakka niemen itärantaa pitkin. Nykyisin välialue on kuitenkin vanhaa lapin kenttää, jota peittää paksu niittyheinä.

Alueella A on kivikautisen asutuksen lisäksi myös runsaasti sodanaikaisia saksalaisjäänteitä. Noin 200 metriä em. 0-pisteestä on polun ja rannan välissä noin 10 x 16 metrisen betonipilariperusteisen parakin tms. jäänteet. Tämän kohdalla tien länsipuolen rinteessä on roskan täyttämä allasmainen neliön muotoinen betonirakenne. Parikymmentä metriä tämän eteläpuolella on kuutiomainen betonirakenne. Toinen vastaava on polkua pitkin vajaat 100 metriä pohjoiseen, vastapäätä maakuoppia ja painannetta. Aivan tämän eteläpuolella on laakea painauma, josta tavattiin mm. astinpaloja, laastinsekaista maata yms. täyttöä. Etenkin parakin ympäristössä ja tien länsipuolisen rinteiden yläpuolisella kankaalla törmättiin varsin usein näihin nuoriin löytöihin. Kankaalla oli myös ampumasuojia eli poteroita, joita tavattiin aina asuinpaikan B-alueen eteläpuolelle saakka.

Nuoria kiveyksiä alueelta tavattiin kaksi. Toinen kohdassa n. 25/+10 (ilmeisen nuori, huuhtoutumiskerroksen päällä ollut sammalen peittämä tulisija) ja toinen parakin kohdalla tien toisella puolen (n. 200/+2). Mainittakoon vielä kohdassa n. 55/-25 ollut usean metrin laajuinen vankka turpeenalainen hiilikerrok. Miiilusta tms. ei kuitenkaan ole kyse.

Kyseessä on pesäkkeellinen asuinpaikka, joka ainakin nykyisellään jakaantuu kahteen osaan. Eteläosaltaan se keskittyy vanhaa tietä pääosin noudattelevan 148 m:n korkeuskäyrän tuntumaan sekä tämän ja nykyisen rannan väliin. Pohjoisosaltaan vanhan lapin kentän luoteis- ja pohjoiskulmalle, jokseenkin samalle korkeudelle.

Kohde tarkastettu: 2.-9.8.2002

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1986 H. Kotivuori
Tark. 1989 A. Arponen

Aiemmat löydöt: KM 23363:1-12 (poikkiteräinen kvartsiittinuolenkärki, kvartssia kvartsiittia ja palanutta luuta)

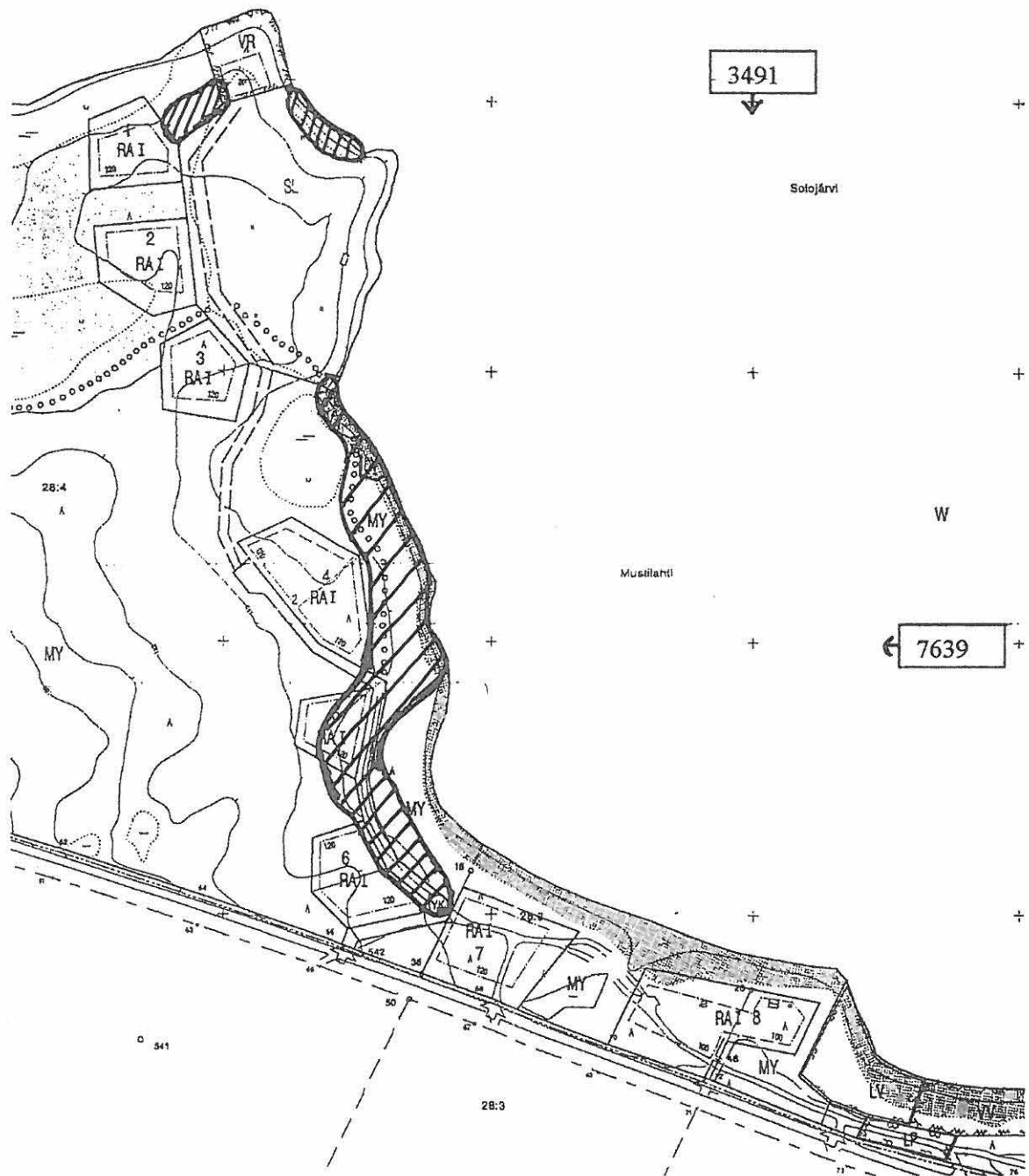
Inventointilöydöt: KM 33243:1-16 (kvartsisiesineitä ja -iskoksia, palanutta luuta)

Diat:

- 48804 INARI 395 Ahkioniemi, valtionmaan itärajan (pyykit 15 – 36) ja metsätien leikkauskohdasta, asuinpaikkahavaintoja näkyvältä tieltä aivan etualaa lukuun ottamatta, itäkaakosta
- 48805 INARI 395 Ahkioniemi, keskellä vasemmalla olevan vaalean laukun luona koekuoppa 67/+6, josta kvartsi-iskos ja likamaata, kaakosta
- 48806 INARI 395 Ahkioniemi, oikealla tie kohoaa alanteesta vanhalle törmälle, tämän kohteen eteläosan havainnot törmän tasolta tai hieman ylempää, kohdasta n. 140/+5, luoteesta.
- 48807 INARI 395 Ahkioniemi, koeruutu 170/+15 kvartseineen, päältä.
- 48808 INARI 395 Ahkioniemi, asuinpaikkatasannetta kohdasta 220 pohjoiseen.
- 48809 INARI 395 Ahkioniemi, metalliroskalla täytetty maakuoppa 270-280 tasalla rannassa, lännestä.
- 48810 INARI 395 Ahkioniemi, edellisen maakuopan eteläpuolella oleva painanne/asumuspainanne?, josta palanutta luuta ja voimakasta likamaata, luoteesta.
- 48811 INARI 395 Ahkioniemi, painanne etelästä, Sen takana maakuoppa, mäntyjen takaa pilkottaa niemen kärjessä oleva kenttä (Inari 844)
- 48812 INARI 395 Ahkioniemi, painanteen koekuopan erittäin voimakasta likamaata, etelästä.
- 48813 INARI 395 Ahkioniemi, asuinpaikan pohjoisinta osaa niemen luoteisrannalla, etualan koeruutu noin 100 metriä niemen kärjestä lounaaseen vanhan rantatörmän päällä, koillisrannan hiekkaranta häämöttää takaoikealla, lounaasta
- 48814 INARI 395 Ahkioniemi/844 Ahkioniemen kärki, asuinpaikkaa kiukaan kohdalta lounaaseen, maasto kentän luoteisosan hakamaista kasvustoa, koillisesta.

Kartta: Ote ranta-asemakaavasta 1:500, Seitap Oy 1999

INARI 395 (517) Ahkioniemi

Kivikautinen asuinpaikka. II.
 Inari 2002
 ranta-asemakaava-alueiden inventointi
 M. Sarkkinen

3814 12 SOLOJÄRVI
 x = 7638 80 – 7639 20, y = 3491 68-75, z = n. 146–149
 x = 7639 38, y = 3490 58, z = n. 148 (B alue)

mjt 148 010395

INARI 844 yhdistetty kohteeseen Ahkioniemi (kohde 395)

Kohteen nimi: Ahkioniemen kärki

Määrittely ja mj-luokka: a) Kenttä. II
b) Kiuas ja liesi. II.

Peruskartta: 3814 12 SOLOJÄRVI

Koordinaatit: a) $x = 7639\ 20 - 44$, $y = 3490\ 58 - 72$, $z = n. 148$
b) $x = n. 7639\ 40$, $y = n. 3490\ 60$, $z = n. 145 - 150$

Kylä, kylänosa: Kirkonkylä, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja: Valtio

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 13 km lounaaseen Inari – Kittilä maantien pohjoispuolella Solojärven etelärannan niemessä.

Paikalla on vanha lapinkenttä. Alue on pääosin vanhaa puutonta niittyheinää ja turppaikkaa. Itärannan tuntumassa on lautarakenteinen kämpä. Tästä länteen ja luoteeseen on niemen selällä sekä pohjoisrannan tuntumassa useita rakennusraunioita. Paikalla on lisäksi epämääräisiä kuopanteita sekä myöhempiä, ehkä osin saksalaisten perua olevia kuopanteita. Avoimen kentän koilliskulmalla on kenttä muuttuu hakamaiseksi kasvaen mäntyä ja katajaa. Paikalla on b) -koordinaattien osoittamassa kohdassa jo turpeen ja puolukkavarvun peittämä kiukaan raunio. Sen ala on noin 3 x 2,5 metriä ja korkeus 50 – 60 cm. Etelälaidan kivet ovat osin näkyvillä. Suurin kivistä on noin 50 x 35 x ?, valtaosa kivistä on nyrkin tai päänkoko. Kivet ovat palaneita. Heti kiukaan eteläpuolella on toinen palaneiden kivien kasa (kiuas/liesi?). Varvun peittämän kiveyksen laajuus on n. 1 – 1,5 m ja korkeus noin 30 cm. Väliä kivikasoilla on vain yksi metri. Aivan kiukaan viereen tehdyissä koepistoissa tavattiin jonkin verran hiiltä.

Kohde limittyy ainakin osin yhteen kivikautisen asuinpaikan 395 Ahkioniemi kanssa.

Kohde tarkastettu: 2.-9.8.2002

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1986 H. Kotivuori
Tark. 1989 A. Arponen

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

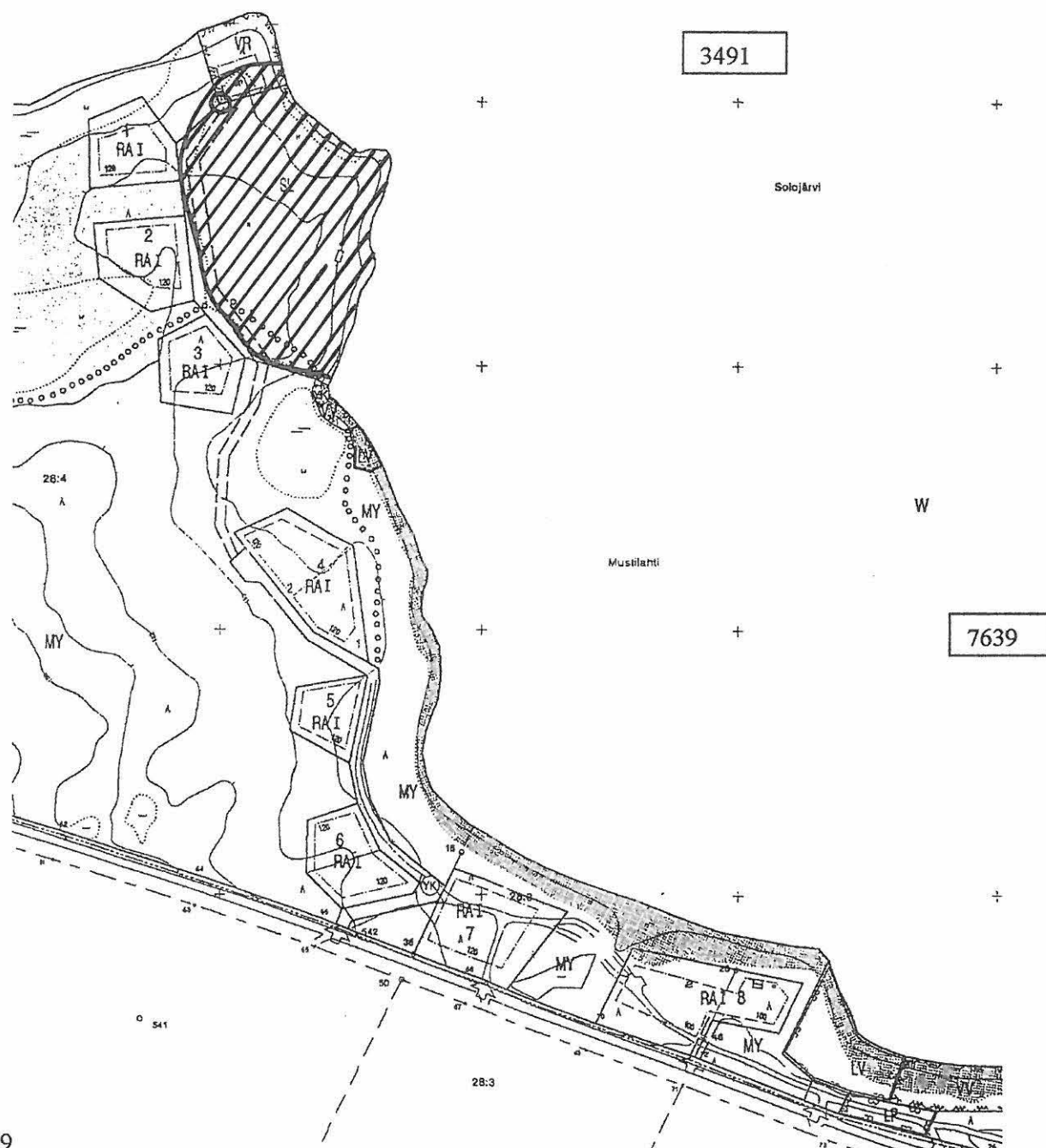
Diat:

48814 INARI 395 Ahkioniemi/844 Ahkioniemen kärki, asuinpaikkaa kiukaan kohdalta lounaaseen, maasto kentän luoteisosan hakamaista kasvustoa, koillisesta.

48815 INARI 844 Ahkioniemen kärki, kentän luoteisosan hakamaisessa maastossa oleva kiuas ja sen etupuolella matala liesi/palaneiden kivien kasa, etelästä.

Kartta: Ote ranta-asemakaavasta 1:500, Seitap Oy 1999

INARI 844 Ahkioniemen kärki

Lapin kenttä. II.
 Inari 2002
 ranta-asemakaava-alueiden inventointi
 M. Sarkkinen

3814 12 SOLOJÄRVI
 x = 7639 20-44, y = 3490 58-72, z = n. 146-150

INARI 845 *mjt. 1000 00 2864*

Kohteen nimi: Illestijoensuu S

Määrittys ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3814 09 ISONPAAANTEENVAARA

Koordinaatit: x = 7639 76 - 88, y = 3488 60, z = n. 150

Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 15 km länsilounaaseen ja 700 – 800 metriä pohjoiseen Inari – Kittilä maantiestä Solojärven lounaisosassa olevan pienen järvinäisen lahdelman länsirannalla. Alue on hiekkaista ja kuivaa enimmäkseen mäntyä kasvavaa kangasta, runsaat viitisen metriä järven pinnan yläpuolella. Kohteen pohjoispuolella maasto alenee ja laskee kohti järveä loivemmin. Etelään rantakangas jatkuu edellistä korkeampana ja jyrkemmin viettävänä, samantapaisena kuin kohteenkin kohdalla. Alempana rannassa tosin on muutamia tasaisempia rannankohtia. Asuinpaikan eteläpuolella kulkee jokseenkin topografiselle kartalle merkityn valtionmaan rajan suunnassa ja paikalla sähkölinja ja heti sen pohjoispuolella puhelinlinja. Linjan alta kulkee Illestijärvelle johtava metsä-/mökkitie, josta haarautuu patkä alas Solojärven rannan venepaikalle.

Kankaan poikki kulkevan linjan pylvästä (toinen itäpuolisesta rannasta lukien) noin 90 metriä koilliseen tehtiin korkeampana erottuvan kankaan pohjoispäähän koekuoppa muutaman metrin päähän rinteeseen reunasta. Paikalta tavattiin kvartseja ja palanutta kiveä sekä selvästi erottuvaa likamaata. Tästä noin 20 metriä etelään ja puolenkymmentä metriä rinteeseen reunasta tehdystä koekuopasta tavattiin likamaata ja palanutta kiveä. Mainitut havainnot toistuivat tästä edelleen etelään noin 20 metrin päähän tehdyssä kuopassa. Tämän koekuopan vieressä noin 4 – 5 metriä luoteeseen oli pienehkö maakuoppa. Sen ala on noin 1,5 – 2 m ja syvyys 30 – 40 cm. Jälkimmäisistä n. 50 metriä kaakkoon, venerantaan johtavalta tieltä tavattiin pari iskosta em. linjoista puolenkymmentä metriä rantaan päin.

Alueelle tehtiin myös muita koekuoppia, joiden perusteella kyseessä näyttäisi olevan pesäkkeellinen asuinpaikka. Rannan suunnassa asuinpaikalla on pituutta ainakin 100 metriä, sähkölinja eteläpuolella rajaus jäi epäselväksi, maastollisesti sen jatkumiselle kauemmas etelään ei ole selvää estettä. Rannan syvyys suunnassa asuinpaikkavyöhyke todettiin kapeahkoksi, enimmillään noin 15 – 20 m rinteeseen yläreunasta länteen, eli jokseenkin tasaisen kankaan itäreunalla, sijaitsevaksi. Rinteestä ja alemmilla rannanosilla ei asuinpaikan merkkejä tavattu.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

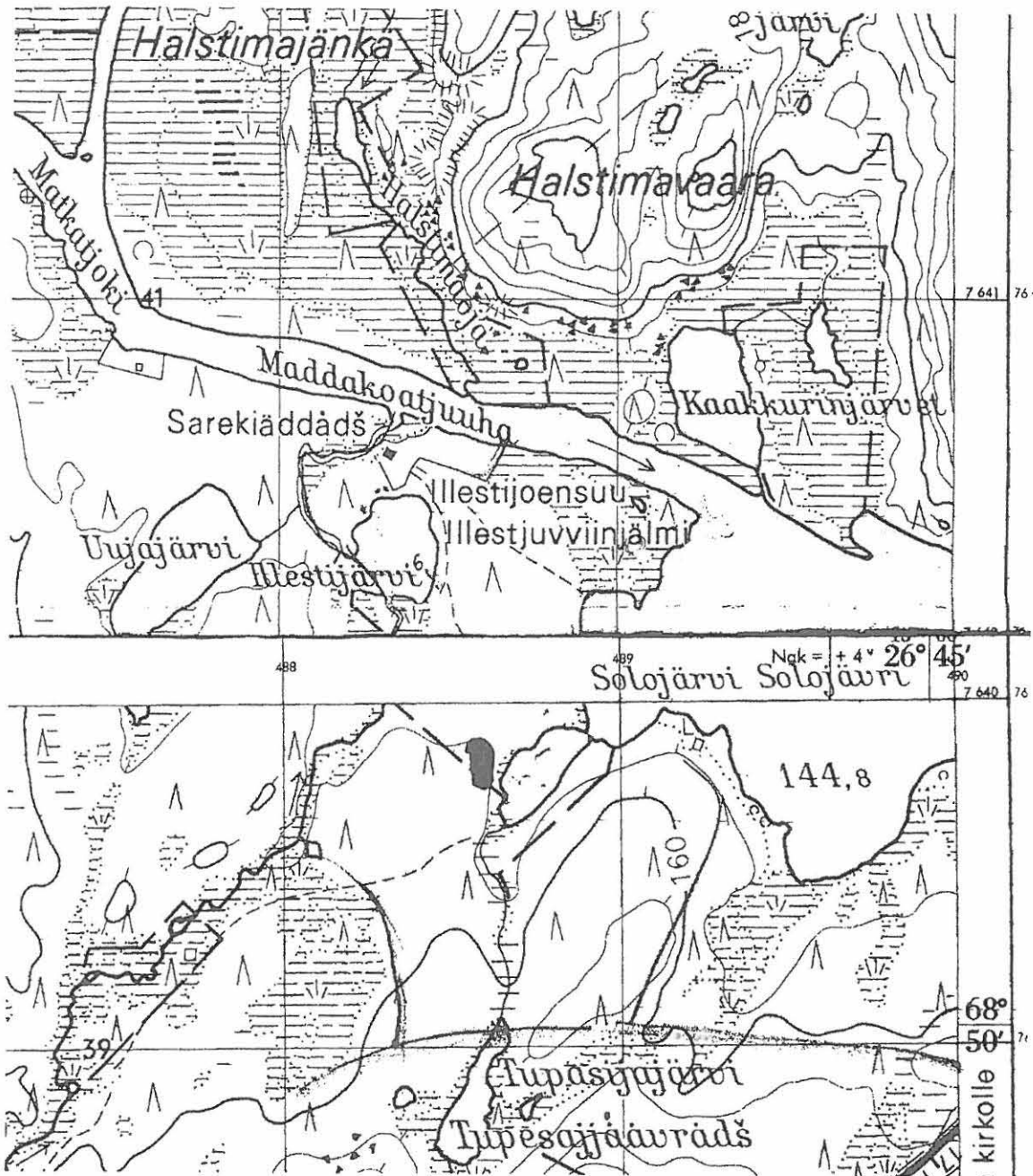
Inventointilöydöt: KM 33245 (kvartsi-iskoksia, 4 kpl)

Diat: 48817 INARI 845 Illestijoensuu S, koeruutu alueen pohjoispäässä rinteeseen reunalla, lännestä.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3814 09 ISONPAAANTEENVAARA, p. 1968

INARI 845 Illestijoensuu S

Kivikautinen asuinpaikka. II.
 Inari 2002
 ranta-asemakaava-alueiden inventointi
 M. Sarkkinen

3814 09 ISONPAANTEENVAARA
 x = 7639 76-88, y = 3488 60, z = n. 150

INARI 846 *mjt. 1000 80 2865*

Kohteen nimi: Illestijoensuu SE
 Määrittys ja mj-luokka: kivistä asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 3814 09 ISONPAAANTEENVAARA
 Koordinaatit: x = 7639 92 - 98, y = 3488 76 - 86, z = n. 145 - 150
 x = 7639 95, y = 3488 82 (keskikohta)
 Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi
 Tila, rek:no:
 Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 14,5 km länsilounaaseen ja noin 900 metriä pohjoiseen Inari – Kittilä maantiestä Solojärven lounaisosassa olevan pienen järvimäisen lahdelman pohjoisrannalla, lahdelman ja järven välisen kapeikon länsirannan niemessä. Alue on hiekkaista ja kuivaa mäntyä kasvavaa kangasta. Niemen pohjoispuolella ranta on alavaan soistunutta kosteikkoa, jonka yläpuolella on tasaisen kankaan reunalla selväpiirteinen kapeahko törmä. Niemen eteläpuolella kangas jatkuu samantapaisena, mutta nyt korkeamman törmän alapuolella on karkeasti kymmenisen metriä leveä alempi tasainen, terassimainen kuiva kangas. Soistunutta rantaa tällä alueella ei ole. Niemen kärjestä luoteeseen on törmän partaalla uudehko mökki. Vaja ja puusee sijaitsevat mökin luoteispuolella hieman kauempana törmän reunasta. Tulipaikka sijaitsee mökistä länteen.

Mökin rannanpuoleiselta kulmalta rikkoutuneelta polulta tavattiin yksi kvartsi-iskos. Mökin länsipuolella kuluneessa maastonkohdassa tulipaikan ja mökin puolimaissa oli pieni palaneen luun siru. Tulipaikan kaakkoispuolella on vaatimaton painanne, jonka halkaisija on noin 2 m ja syvyys noin 20 cm. Se voi olla luontainenkin. Mökistä vajaan 30 metriä etelään olevalla polulla havaittiin pari kiveä noin metrin etäisyydellä toisistaan. Näiden väliin tehty koepisto paljasti voimakkaat tulenpidon jäljet. Kyseessä todettiin olevan selvästi kuntanalaisen lieden. Tästä noin 15 metriä lounaaseen alemmalle rannanosalle lähelle polkua tehdystä koekuopasta tavattiin punertavan hiekan seasta yksi kvartsi-iskos. Mökistä noin 100 metriä lounaaseen ja rannasta noin 10 metrin päähän rantapolun länsipuolelle tehdystä koekuopasta tavattiin yksi kvartsi-iskos likamaan ohella. Ylemmälle kankaanreunalle tehtiin koekuoppia mökin molemmin puolin. Mökistä noin 50 metriä lounaaseen tavattiin palanutta kiveä ja likamaata. Muutamia värjäymiä tavattiin vieläkin kauempana lounaassa. Välialueilla oli myös puhtaiksi luonnonmaannoksiksi tulkittavia koepistokohtia, joten kyseessä lienee pesäkkeellinen asuinpaikka. Inventoinnin perusteella ei voida sanoa osoittavako eri korkeuksilta olevat havainnot eriaikaisuutta. Tehtyjen havaintojen perusteella asuinpaikka ulottune rannan yläpuolisen korkeimman tasaisen kankaan reunalta noin 15 – 20 metriä rannasta pois päin. Nykyisen mökin eteläpuolinen alempi rantatasanne lienee kauttaaltaan pesäkkeellisesti asuttua. Pituussuunnassa asuinpaikka jatkuu mökin pohjoispuolelta noin 120 – 150 metriä lounaaseen.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 33246:1-3 (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

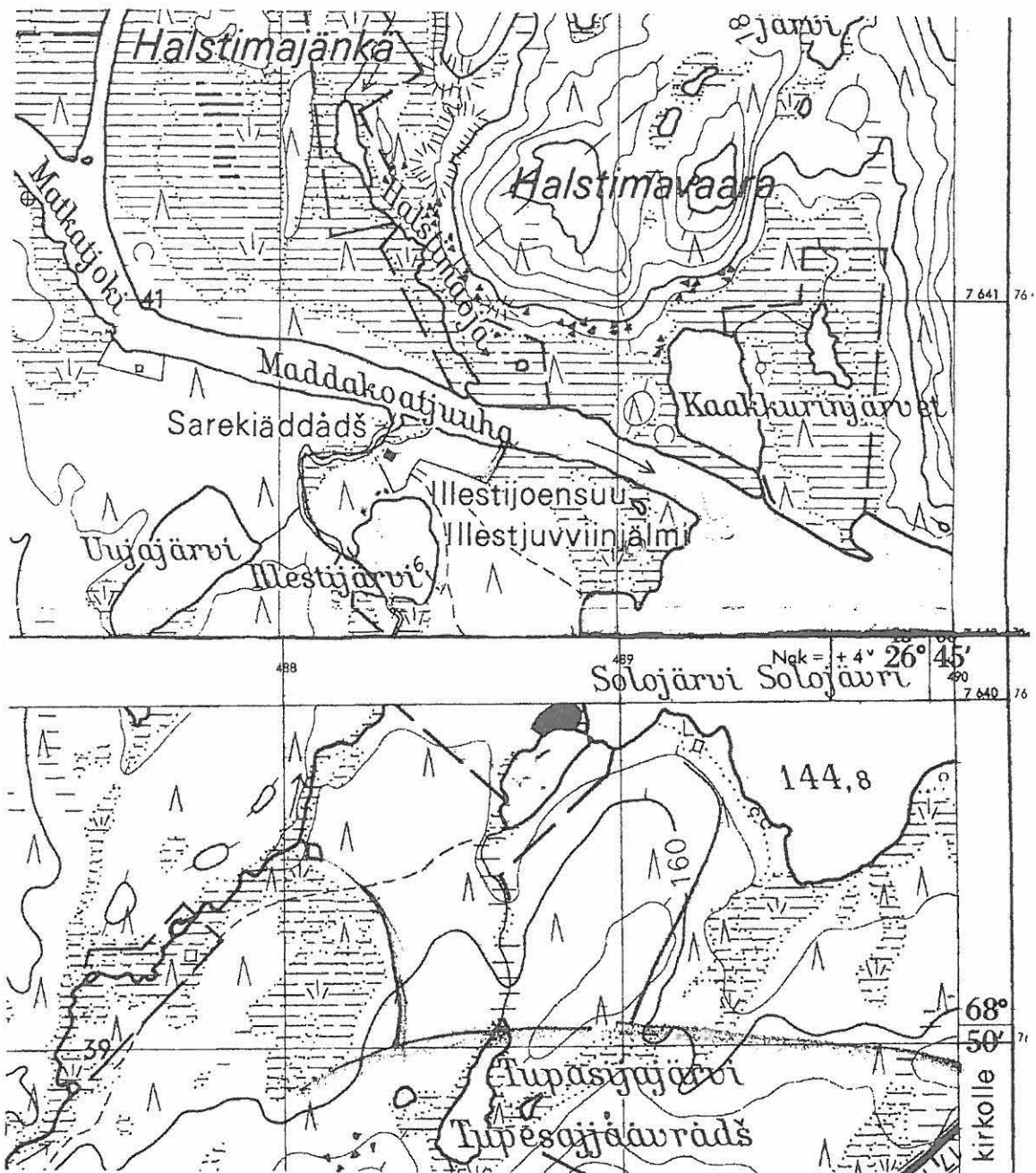
Diat:

48818 INARI 846 Illestijoensuu SE, asuinpaikkaa lounaasta. Kvartsi mökin luota ja veneen edessä olevasta koekuopasta, liesi veneen kokan takana polulla.

48819 INARI 846 Illestijoensuu SE, asuinpaikkaa lounaasta. Eteläisimmät havainnot noin 100 metriä mökistä etelään, lähempää mökkiä myös vasemmalla olevan ylätasanteen päältä.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3814 09 ISONPAAANTEENVAARA, p. 1968

INARI 846 Illestijoensuu SE

Kivikautinen asuinpaikka. II.
Inari 2002
ranta-asemakaava-alueiden inventointi
M. Sarkkinen

3814 09 ISONPAANTEENVAARA
x = n. 7639 95, y = n. 3488 82, z = n. 145 - 150

INARI 847 *mjt. 1000 80 2866*

Kohteen nimi: Illestijoensuu E
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 3823 07 PAATARI
 Koordinaatit: x = 7640 28, y = 3489 06, z = n. 147,5
 Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi
 Tila, rek:no:
 Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 14 km länsilounaaseen ja noin 1,3 km pohjoiseen Inari – Kittilä maantiestä Solojärven länsipäähän laskevan Matkatjoen suun eteläpuolella. Illestijoensuuna kulkevan alueen koillisosa Matkatjoen suun eteläpuolella on alavaa koivuvaltaista kosteikkoa, jonka keskellä on paikoin pieniä kuivia alueita, jotka kasvavat etupäässä mäntyä. Paikalla olevan pienen lammen lounaispuolella on paikoin kivikkoinen kaakko-luode –suuntainen matala harjanne, joka lienee laajin alueen pikkukankaista.

Harjanteen selkää kulkee polku järvenrantaan. Rannasta polkua satakunta metriä länteen/länsiluoteeseen on polulla muutama palanut kivi. Näistä polkua vajaan 15 metriä länteen ja polusta kolmisen metriä pohjoiseen tehdystä koekuopasta tavattiin runsaasti palanutta kiveä ja pari kvartsi-iskosta. Lampi sijaitsee havaintokohdasta noin 70 – 75 metriä (pohjois)luoteeseen.

Kohteen laajuutta ei voitu tarkemmin määrittellä. Havaintokohdan itäpuolella kuiva kangas jatkuu lähes puolensataa metriä muuttuakseen alavaksi rantakosteikoksi. Länsipuolella maasto muuttuu pian hieman kivikkoisemmaksi. Leveyttä asumiskelpoisella harjanteella on vain 10 – 20 metriä.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

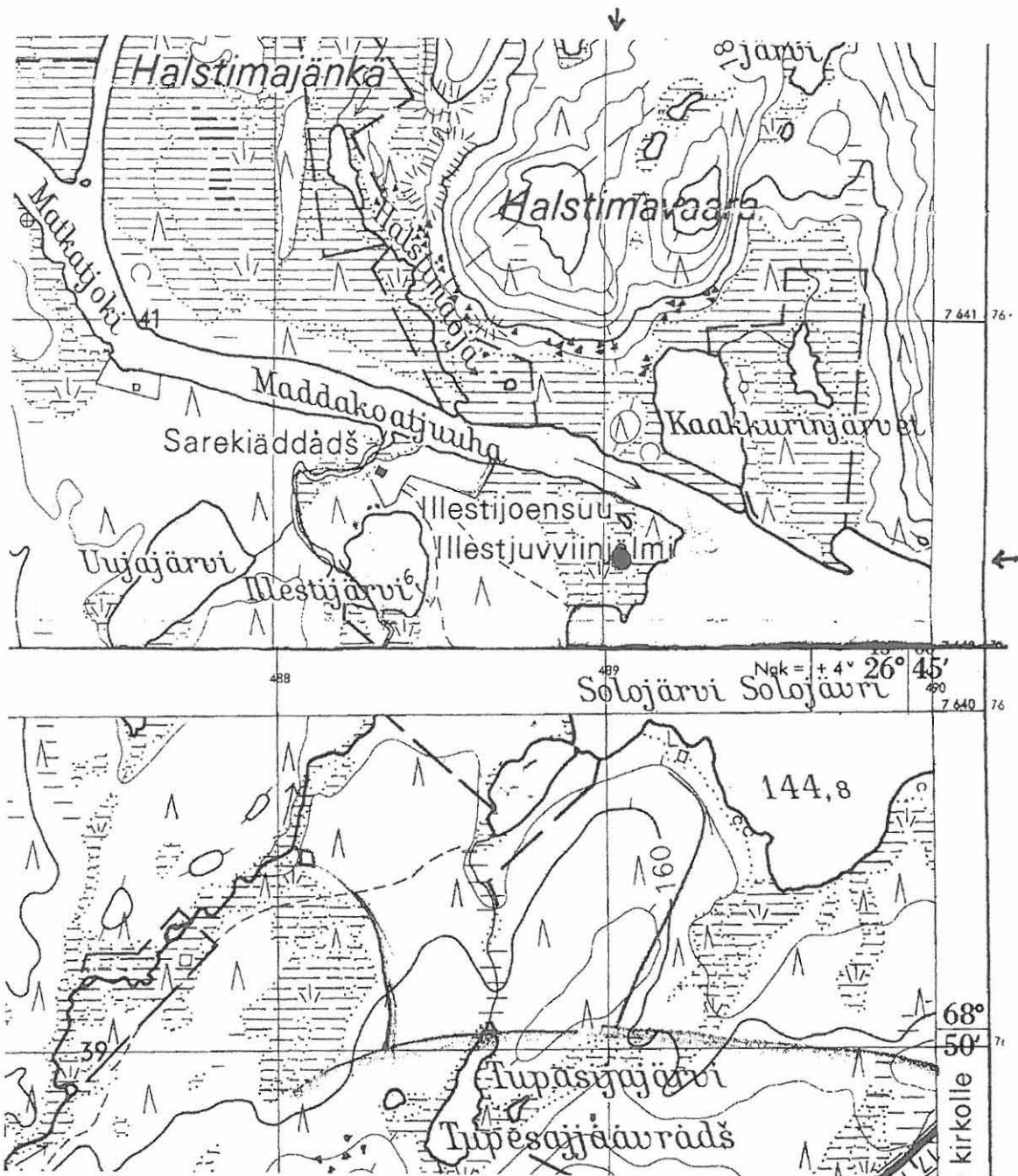
Inventointilöydöt: KM 33247:1-2 (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

Diat:

48820 INARI 847 Illestijoensuu E, koekuoppa liesineen keskellä polusta vasempaan, palanutta kiveä myös kauempaa polulta, harjannetta luoteesta.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3823 07 PAATARI, p. 1968

INARI 847 Illestijoensuu E

Kivikautinen asuinpaikka. II.
Inari 2002
ranta-asemakaava-alueiden inventointi
M. Sarkkinen

3823 07 PAATARI
x = n. 7640 28, y = n. 3489 06, z = n. 147,5

INARI 848 *myt 100000 2067*

Kohteen nimi: Matkatjoensuu S

Määrittely ja mj-luokka: Pyyntikuoppia. II.
Liesi. II.

Peruskartta: 3823 07 PAATARI

Koordinaatit: $x = 7640\ 34 - 44$, $y = 3489\ 02 - 20$, $z = n. 147,5$

Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 14 km länsilounaaseen ja noin 1,4 km pohjoiseen Inari – Kittilä maantiestä Solojärven länsipäähän laskevan Matkatjoen suun eteläpuolella. Illestijoensuuna kulkevan alueen koillisosa Matkatjoen suun eteläpuolella on alavaa koivuvaltaista kosteikkoa, jonka keskellä on paikoin pieniä kuivia alueita. Matkatjoen eteläpuolella on lampi, joka sijaitsee noin 200 metriä jokisuusta. Lammen ja joen välissä on kapea kuiva kannas, joka jatkuu leveämpänä lammen itäpuolelta aina jokisuuhun saakka. Alue on välittömään ympäristöönsä verrattuna jokseenkin kuivaa koivikkoa. Korkeimmillaan maasto on aivan jokivarressa.

Paikalta tavattiin kahdeksan maakuoppaa, jotka todennäköisimmin ovat pyyntikuoppia Ne sijaitsevat joensuun ja lammen välisellä rannanosalla. Jokisuussa oleva itäisin kuoppa sijaitsee joesta noin 10 metriä etelään ja järvestä noin 7 metriä länteen. Tämä

Kuoppa 1 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 50 – 60 cm. Tästä n. 9 m NW/NNW sijaitseva

Kuoppa 2 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 60 – 70 cm. Tästä n. 11 m W sijaitseva

Kuoppa 3 on halkaisijaltaan 3 – 3,5 m ja syvyydeltään 60 – 70 cm. Tästä n. 20 m W sijaitseva

Kuoppa 4 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 50 – 60 cm. Tästä n. 20 m WNW sijaitseva

Kuoppa 5 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 50 – 60 cm. Tästä n. 17 m WNW sijaitseva

Kuoppa 6 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 40 – 50 cm. Tästä n. 13 m WNW sijaitseva

Kuoppa 7 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään n. 40 cm (matala valli). Tästä n. 25 m WSW sijaitseva

Kuoppa 8 on halkaisijaltaan n. 3 m ja syvyydeltään 30 – 40 cm.

Kuoppa 8 sijaitsee lammenpuoleisen kosteikon reunassa noin 17 m jokirannasta. Kuoppien etäisyys rannasta on n. 10 metriä, lukuun ottamatta Kuoppaa 2, joka on noin 5 metrin päässä jokirannasta.

Lammen ja joen välisellä kannaksella, noin 50 m kuopasta 8 länteen tavattiin polun pohjoispuolisesta koekuopasta selvät lieden jäänteet. Kvartsia tms. ei tavattu. Lammen länsirannan tasalla, samaisella kannaksella, noin 50 m liedestä länteen havaittiin heti polun pohjoispuolella epämääräinen neliömäinen matala painauma, jota osin ympäröivät heikot vallit. Sen sisälle tehdyssä koekuopassa ei tavattu huuhtoutumiskerrosta, ei myöskään palanutta kiveä tms. Painauma voi olla luontainenkin.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

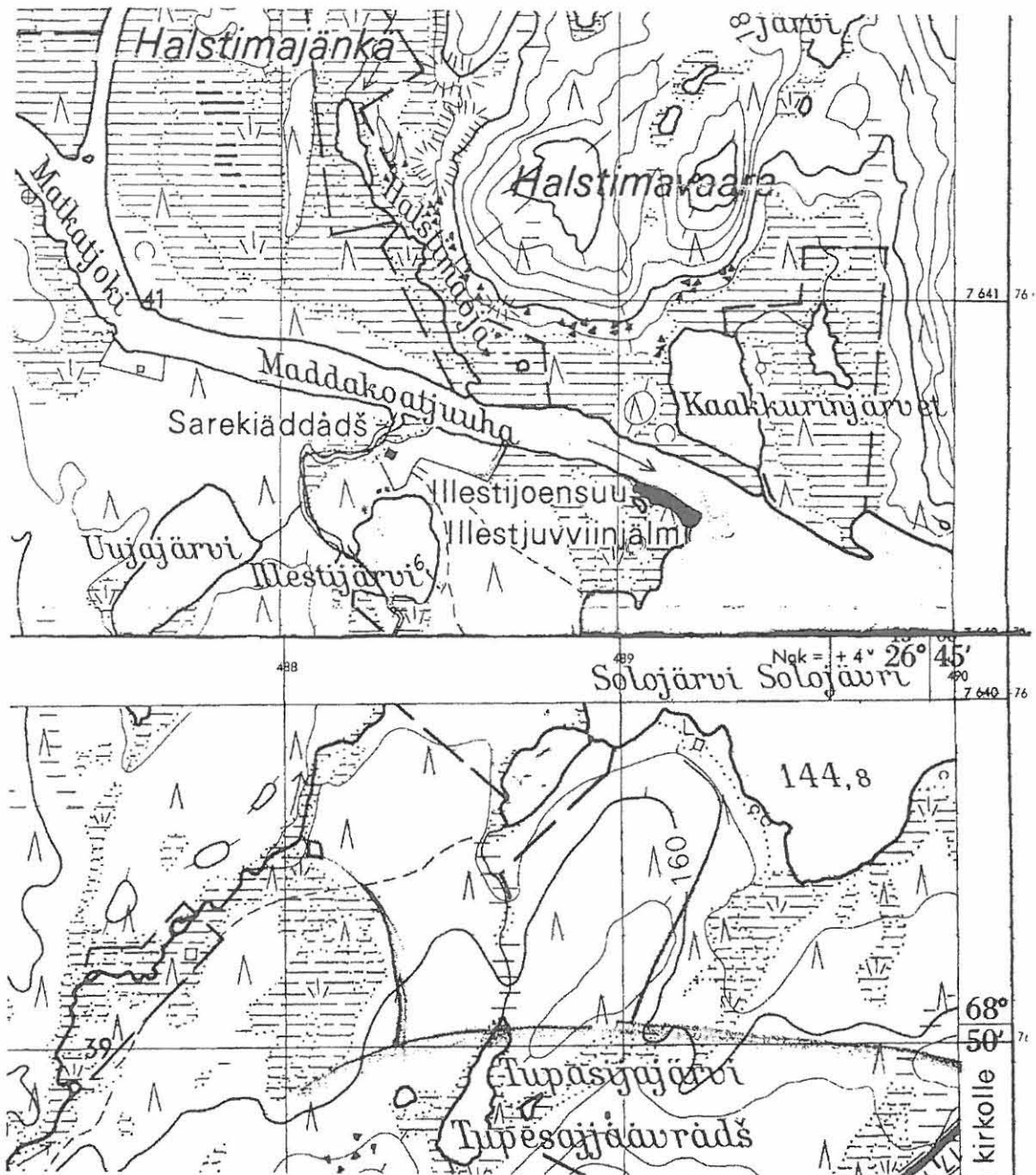
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Diat: 48821 INARI 848 Matkatjoensuu S, aivan jokisuussa oleva pyyntikuoppa 2 länsiluoteesta.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3823 07 PAATARI, p. 1968

INARI 848 Matkatjoensuu S

Pyyntikuoppia, liesi. II.
 Inari 2002
 ranta-asemakaava-alueiden inventointi
 M. Sarkkinen

3823 07 PAATARI
 x = n. 7640 34 - 44, y = n. 3489 02-20, z = n. 147,5

INARI 849 *mj. 1000 00 1968*

Kohteen nimi: Illestijärvi N

Määrittely ja mj-luokka: Pyyntikuoppia. II.

Peruskartta: 3823 07 PAATARI

Koordinaatit: a) x = 7640 32, y = 3488 25, z = n. 145 - 147,5
b) x = 7640 44, y = 3488 30, z = n. 145 - 147,5

Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi

Tila, rek:no:

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 15 km länsilounaaseen ja noin 1,4 km pohjoiseen Inari – Kittilä maantiestä Solojärven länsipäähän Paatarista laskevan Matkatjoen eteläpuolisen Illestijärven pohjoisrannalla, Illestijärvestä Matkatjokeen etelästä laskevan Illestijoen länsipuolisella kankaalla. Alue on vesistöön nähden korkeahkon mäntyä kasvavan sorakankaan eteläreunaa. Kangas laskee paikoin jyrkästikin kohti eteläistä Illestijärveä.

Paikalta tavattiin kolme maakuoppaa, jotka todennäköisimmin ovat pyyntikuoppia Ne sijaitsevat kahdella alueella: Illestijärvestä laskevan joen niskasta n. 140 metriä koilliseen (a-koordinaatit) ja ko. joen suussa olevan talon lähinnä järveä olevasta eteläisimmästä rajapyykistä noin 45 metriä länteen (b-koordinaatit).

Alueella a) on yksittäinen kuoppa, jonka ala on n. 4 x 4,5 metriä ja syvyys n. 70 cm. Kuoppaa reunustaa etenkin itäpuolella selvästi erottuva valli, jonka leveys on n. 1,5 metriä. Hieman pitkänomaisen kuopan suunta on kaakosta koilliseen. Kapean harjanteen laella oleva kuoppa sijaitsee pienen niemekkeen kärjestä n. 50 metrin ja lahden itäpuolisen loivan lahdelman rannasta n. 20 metrin päässä.

Alueella b) on kaksi kuoppaa. Näistä itäisempi sijaitsee kankaan rinnettä kulkevasta polusta noin 8 metriä pohjoiseen, rinteiden yläosassa tasaisen kankaan reunassa, noin 30 metriä länteen viereisen tilan rajapyykistä. Kuopan ala on 4 – 4,5 x 3 m ja syvyys 50 – 60 cm. Itäkoillinen - länsilounas –suuntaista kuoppaa reunustaa heikko valli, josta tavattiin aivan ohut huuhtoutumiskerros. Tästä n. 25 m länsilounaaseen sijaitsevan kuopan halkaisija on n. 3,5 metriä ja syvyys n. 50 cm. Alarinteen puoleisella reunalla on selvä, noin metrin levyinen matala valli, jonka ulkoreunaa polku sivuaa. Kuopan etäisyys vesirajasta on n. 25 – 30 metriä.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

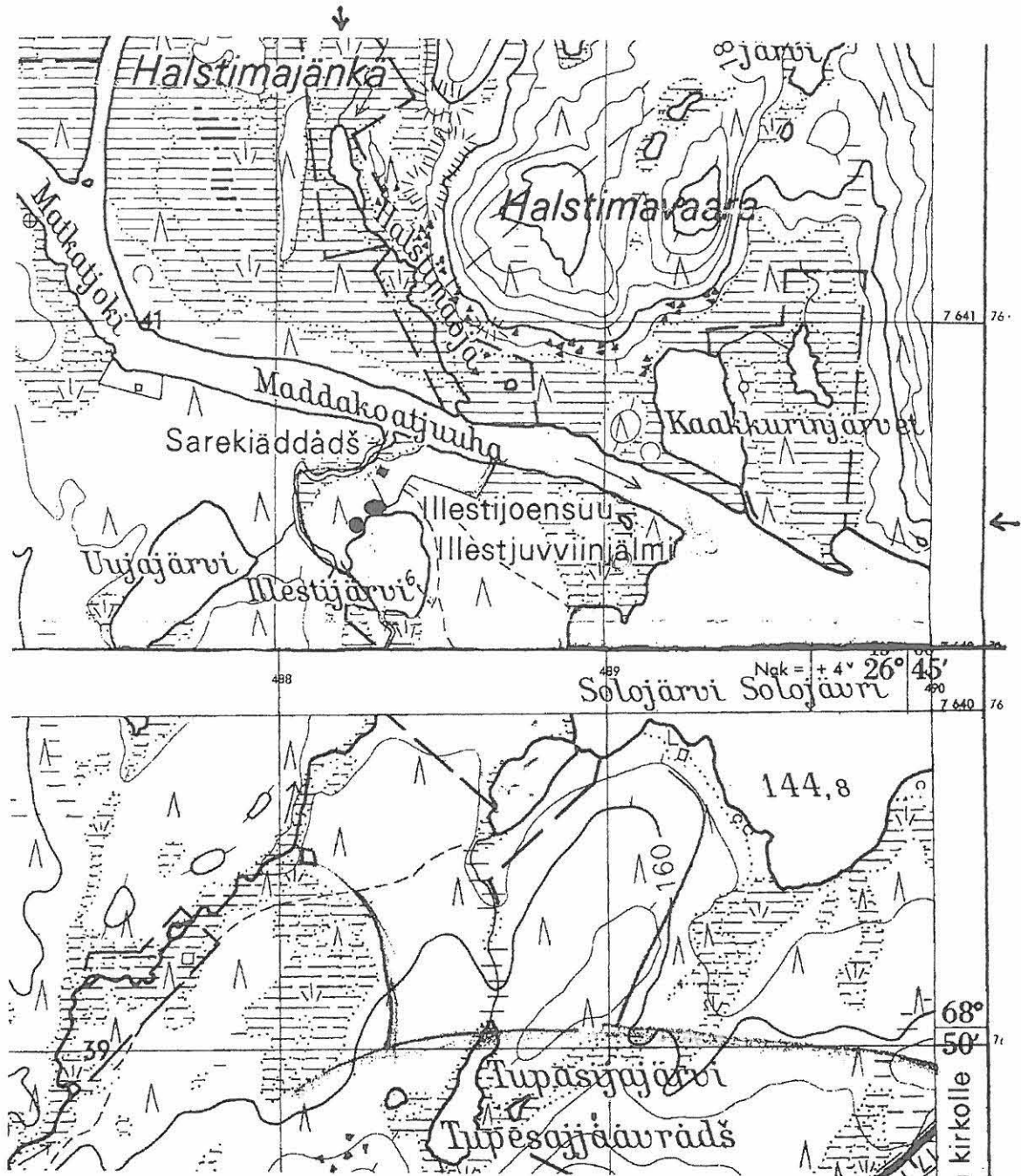
Diat:

48822 INARI 849 Illestijärvi N, pyyntikuoppa I, luoteesta.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3823 07 PAATARI, p. 1968

INARI 849 Illestijärvi N

Pyyntikuoppia. II.
Inari 2002
ranta-asemakaava-alueiden inventointi
M. Sarkkinen

3823 07 PAATARI

x = n. 7640 32, y = n. 3488 25, z = n. 145 - 147,5

x = n. 7640 44, y = n. 3488 30, z = n. 145 - 147,5

INARI 850 *haja. 1000 00 2869*

Kohteen nimi: Illestijärvi SE
 Määrittely ja mj-luokka: Pyyntikuoppia. II.
 Peruskartta: 3823 07 PAATARI
 Koordinaatit: x = 7640 15, y = 3488 46, z = n. 145 - 147,5 (länsipää)
 x = 7640 02, y = 3488 78, z = n. 145 - 147,5 (itäpää)
 Kylä, kylänosa: Inari, Solojärvi
 Tila, rek:no:
 Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta 14,5 - 15 km länsilounaaseen ja 0,9 - 1,1 km pohjoiseen Inari - Kittilä maantiestä Illestijärven ja Solojärven välisellä leveällä kannaksella. Alue on tasaista mäntyä kasvavaa kuivaa hiekkakangasta, jolla paikoin erottuu pitkiä ja matalia harjanteita. Illestijärveen laskeva kankaan länsirinne on jyrkähkö. Rinteen yläreunaa kulkee rannansuuntainen polku, jonka yläpuolella noin viiden metrin päässä on kuopista läntisin. Tämän noin 25 metriä järven rannasta itään, rinteen yläreunassa olevan

Kuopan 1 ala on n. 3 x 4 metriä ja syvyys n. 70 cm. Kuoppaa reunustaa 15 - 30 cm korkea valli, johon tehty koepisto paljasti ohuen huuhtoutumiskerroksen Valleineen rakenteen halkaisija on n. 7 m. Tästä 30 - 35 m itäkaakkoon aivan metsätien vieressä, sen itäpuolella olevan

Kuopan 2 halkaisija on n. 3,5 m ja syvyys n. 60 cm, ympärillä heikko valli. Tästä 40 m itäkaakkoon olevan

Kuopan 3 halkaisija on 3,5 - 4 m ja syvyys n. 50 cm, (+valli). Tästä n. 25 m itäkaakkoon olevan

Kuopan 4 halkaisija on n. 3,5 m ja syvyys n. 40 cm (+valli). Tästä 40 m koilliseen olevan

Kuopan 5 halkaisija on n. 3,5 m ja syvyys n. 30 - 40 cm (neliömäinen, valli). Tästä 25 m itäkoilliseen olevan

Kuopan 6 halkaisija on 3,5 - 4 m ja syvyys 40 - 50 cm (+ valli). Tästä n. 60 - 70 m itäkaakkoon olevan

Kuopan 7 ala on n. 3 x 3,5 m ja syvyys n. 50 cm (+valli).

Kohteen 846 yhteydessä mainittu Solojärven rannalla oleva mökki sijaitsee viimeisestä kuopasta runsaat 100 metriä kaakkoon. Kuoppia lännestä seurattaessa havaittiin niiden noudattavan viistosti poikki kannaksen kulkevan loivan harjanteen suuntaa niin, että seuraamalla harjanteen selkää osuttiin aina uudelle kuopalle. Näin edettäessä laskettiin paikalta kahdeksan kuoppaa. Idästä länteen palattaessa osuttiin vain seitsemälle kuopalle. Puuttuva kuoppa sijainnee kahden jälkimmäisen välissä.

Kohde tarkastettu: 7.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

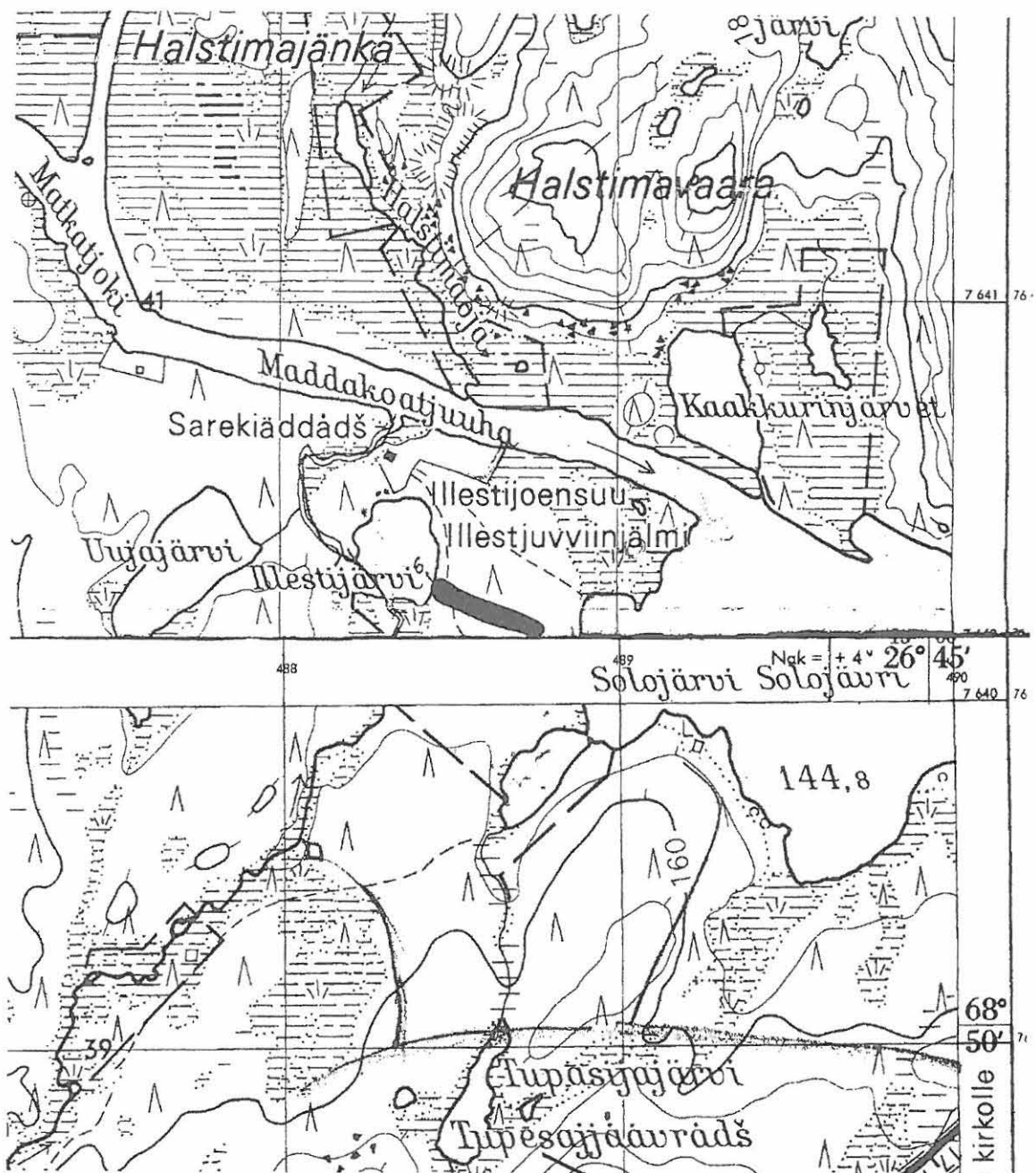
Inventointilöydöt: -

Diat:

48823 INARI 850 Illestijärvi SE, rantarinteen partaalla oleva läntisin kuoppa 1, itäkaakosta.

Kartta: Ote topografisesta kartasta 1:20 000, 3823 07 PAATARI (+ 3814 09) p. 1968

INARI 850 Illestijärvi SE

Pyyntikuoppia. II.
Inari 2002
ranta-asetmakaava-alueiden inventointi
M. Sarkkinen

3823 07 PAATARI
x = n. 7640 02-15, y = n. 3488 46-78, z = n. 147,5

INARI 851 myk. 1000 00 2870

Kohteen nimi: Vuopajaperänlampi N

Määrittäminen ja mj-luokka: Pyyntikuoppia. II.

Peruskartta: 3843 04 NELLIMÖ

Koordinaatit: x = 7641 30, y = 3551 37, z = n. 122,5 (luoteispää)
x = 7641 22, y = 3551 44, z = n. 125 (kaakkoispää)

Kylä, kylänosa: Nellimö

Tila, rek.no: 40:11

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 50 km itään ja Nellimöjoen suun sillasta noin 2 km länteen Nellimövuonon eteläpuolisen niemen tyvässä. Niemen eteläosassa on Vuopajaperänlampi, jonka pohjoispuolinen niemen keskiosan korkein alue on varsin tasaista ja kuivaa, pääosin mäntyä kasvavaa sorakangasta. Kankaan länsireunan törmältä maasto laskee loivasti kohti läheistä Rautusalmea. Kankaan poikki kulkee tie länsirannan vanhaan tyhjillään olevaan taloon. Itälaidalla kulkee Käärmeniementie pohjoisrannan mökeille. Kankaan korkeimmalla kohdalla, mainitun törmän yläpuolella banaanimaisella harjanteella on 4 – 5 vaatimatonta, matalaksi maatonutua pyyntikuoppaa.

Kuopat sijaitsevat länsirannan taloon ja mökeille (ei kartassa) johtavan tien pohjoispuolella. Eteläisin kuopista (kuoppa 1) on tiestä noin 10 metrin päässä. Sen halkaisija on n. 2 m ja syvyys 20 cm. Kuoppa 2 on tästä n. 30 m pohjoiseen. Sen halkaisija on n. 2 m ja syvyys 20 – 30 cm. Tästä parikymmentä metriä luoteeseen olevan kuopan 3 halkaisija on 2,5 – 3 m ja syvyys n. 40 cm. Tämä on kuopista selväpiirteisin. Sitä ympäröineeseen valliin tehty koepisto paljasti selvän huuhtoutumiskerroksen. Kuoppa 4 on edellisestä noin 50 m länteen. Se sijaitsee ikään kuin harjanteen päässä. Lännempänä maasto alkaa laskea ja muuttuu kivikkoiseksi. Kuopasta puolenkymmentä metriä etelään on noin metrin korkuinen selvästi muista alueen kivistä erottuva pystyn oloinen kivi. Kuoppien 1 ja 2 välissä on halkaisijaltaan 1 – 1,5 metrin ja syvyydeltään n. 15 senttinen painauma, joka voi olla luontainenkin. Alueen puusto on harvaa.

Tiestä noin 80 – 90 metriä etelään, kankaan ylätasanteen laitaa kulkevan polun varresta, tavattiin yksittäinen kuoppa, jonka halkaisija on n. 1,5 m ja syvyys 20 – 30 cm (x = n. 7641 15, y = n. 3551 42). Maannoksen perusteella kuoppa vaikuttaa iäkkäältä. Samoin perustein selvästi modernina pidettävä kuoppa tavattiin alueen länsipuolisen pellon keskiosan levennyksen (ei näy karttaotteessa) koilliskulmasta noin 30 m koilliseen (x = n. 7641 10, y = n. 3551 36). Tämä alaltaan 2 x 4 metrinen, vajaan puolisen metriä syvä N-S – suuntainen kuoppa sijaitsee tasaisen kankaan reunalla vanhempien kuoppien tapaan. Tien eteläpuolen puusto on paikalleen harvennettua nuorta mäntyvitikkaa.

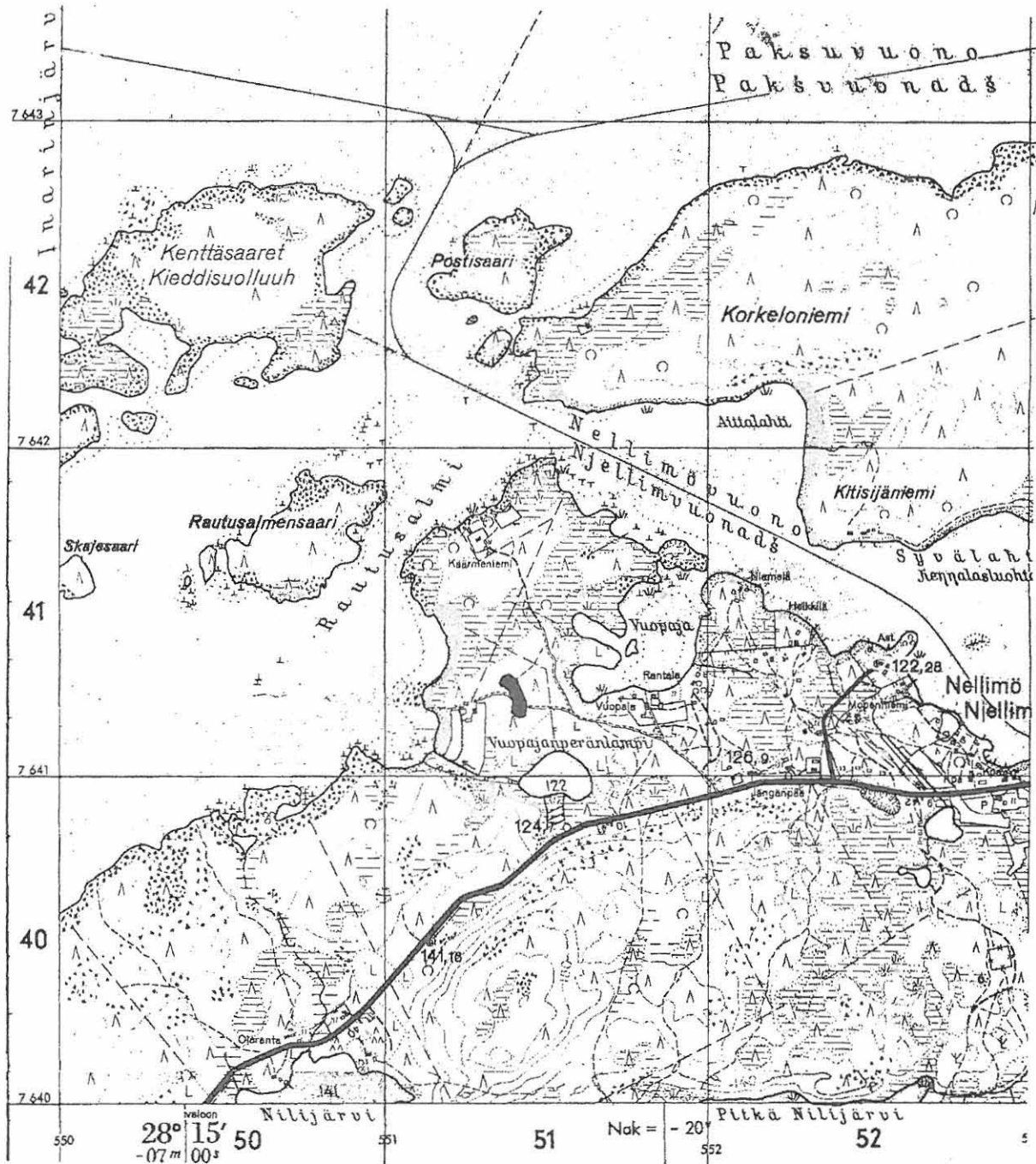
Kohde tarkastettu: 12.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -
Aiemmat löydöt: -
Inventointilöydöt: -

Diat: 48824 INARI 851 Vuopajaperänlampi N, kuoppa 3 idästä. Kuoppa 4 sijaitsee takavasemmalla olevasta pystykivistä oikeaan.

Kartta: Ote peruskartasta 1:20 000, 3843 04 NELLIMÖ p. 1967

INARI 852 Vuopajaperänlampi N

Pyyntikuoppia.

Inari 2002

ranta-asemakaava-alueiden inventointi

M. Sarkkinen

3843 04 NELLIMÖ

x = 7641 30, y = 3551 37, z = n. 122,5 (luoteispää)

x = 7641 22, y = 3551 44, z = n. 125 (kaakkoispää)

INARI 852 *mjt. 1000 00 2871*

Kohteen nimi: Vuopajan S-ranta

Määrittäminen ja mjt-luokka: Kivikautinen asuinpaikka, asumuspainanteita. II.

Peruskartta: 3843 04 NELLIMÖ

Koordinaatit: x = 7641 28, y = 3551 56, z = n. 120 -122,5 (länsipää)
x = 7641 21, y = 3551 73, z = n. 125 (itäpää)

Kylä, kylänosa: Nellimö

Tila, rek.no: 41:8 (+41:7)

Maanomistaja:

Kohde sijaitsee Inarin kirkosta noin 50 km itään ja Nellimöjoen suun sillasta noin 1,8 km länteen Nellimövuonon eteläpuolisen niemen länsipuolisen lahdelman etelärannalla. Niemen eteläosassa on Vuopajaperänlampi, jonka pohjoispuolinen niemen keskiosan korkein alue on varsin tasaista ja kuivaa, pääosin mäntyä kasvavaa sorakangasta. Kankaan poikki kulkee tie länsirannan vanhaan tyhjillään olevaan taloon. Itälaidalla kulkee Käärmeniementie pohjoisrannan mökeille. Vuopajan etelärannan itäosassa on Vuopajan talo, joka on jakaantunut nykyisin ainakin kolmeen ko. paikalla asuttuun osaan. Käärmeniementien ja lahdenrannan välinen maasto on koordinaattien rajaaman alueen itäosassa lähinnä terassimaista, länsiosassa rannan lasku tulee loivemmaksi ja tasaisemmaksi. Maaperä vaihtelee korkeudesta riippuen hiekasta soraan.

Alueen itäosassa tavattiin kaksi varmuudella asumuspainanteeksi tulkittua painannetta, kolme epämääräistä painannetta, yksi hiilimiilun pohja ja moderni kuoppa. Seuraavassa havainnot idästä länteen:

Painanne/painaus(?) A sijaitsee tilan 41:3 länsirajan pyykistä (no. 1) noin 25 – 30 metriä luoteeseen ja noin 10 metriä vesirajasta. Kyseessä on rannanpuolelta epämääräinen painaus, jolla leveyttä arviolta kolmisen metriä ja pituutta hieman enemmän. Koekuopasta kvartsi-iskoksia, palanutta kiveä ja likamaata.

Painanne/painaus(?) B edellisestä runsaat 20 metriä lounaaseen, rannasta noin 15 metrin päässä. Ala arviolta 4 x 6 metriä. Erottuu maastossa jäkälöityneenä, n. 15 cm syvänä loivana painausmaana. Koekuopasta palanutta kiveä ja likamaata.

Asumuspainanne 1 edellisestä noin 10 metriä länsilounaaseen ja 17 metriä rannasta. Painanteen ala 5,5 – 6 x 3,5 – 4 metriä ja syvyys n. 30 cm. Rannanpuolella loiva leveä valli. Pyöreäkulmaista suorakaidetta lähenevän painanteen suunta kaakko-luode. Koekuopasta palanutta kiveä ja likamaata

Asumuspainanne 2 edellisestä noin 15 metriä länsilänteen ja vajaat 20 metriä rannasta. Painanteen ala n. 6 x 7 metriä ja syvyys 40 – 50 cm. Paikoin hahmottuu hyvin heikkoa vallia. Muoto pyöreäkulmaista neliötä lähenevä. Koekuopasta kvartsi-iskoksia, palanutta kiveä ja likamaata. Likamaa tosin heikompa kuin muissa painannealueella tehdyissä koekuopissa.

Painanne/painaus(?) C edellisestä vajaat 10 metriä luoteeseen, lähes rannassa. Ala arviolta 3 - 4 x 5 - 7 metriä. Lähinnä rinteenuoleinen eteläpuoli hahmottuu, rannanpuolella ei selvää rajaa. Koekuopasta kvartsiittia, kvartsia, kiillettä, palanutta luuta ja kiveä sekä likamaata.

Moderni kuoppa edellisen länsipuolella lähellä rantaa, ala n. 2 x 2,5 metriä syvyys puolisen metriä tai hieman enemmän.

Hiilimiilun pohja edellisen kohdalta rannasta noin 10 metriä ylös ja asumuspainanteesta 2 noin 15 metriä länteen. Paikalla tasainen pyöreä matalan vallin ympäröimä rakenne, jonka halkaisija 8 – 9 metriä. Rakenteen keskellä turpeen alla paksu hiilikerros (10 – 15 cm), myös reunalla vankka hiilikerros. Miilun kohdalla kasvaa selvästi ympäröivää aluetta nuorempaa ja tiheämpää puustoa.

Painanteen A ja asumuspainanteen 1 välimaastoon rannanpuolelle tehtiin koekuoppa tasaiselle asuinpaikkapinnalle. Koekuopasta tavatut asutusjäljet olivat samaa luokkaa kuin painanteissakin, joten painannelöytöjen todistusvoima asumuspainanteen puolesta on näiltä osin heikko. Alue näyttää olleen asuttu varsin vankasti. Em. rakenteiden länsipuolelle tien rannanpuolelle tehtiin eri korkeuksille jokseenkin säännöllisin välein (10 – 25 m). Varsin intensiiviset asuinpaikkamerkit jatkuivat aina lahden pohjukan lounaisrannalle saakka. Tämän jälkeen jäljet heikkenivät satunnaisiksi likamaakohdiksi ja palaneiksi kiviksi. Lähinnä syntyi vaikutelma tiheän asutuksen muuttumiseksi pesäkkeelliseksi. Länsipäätä osoittavien koordinaattien pohjoispuolelta ei selviä asuinjälkiä enää tavattu. Samoilla tienoin myös rannan profiili muuttui noin puolimetrisestä veteen putoavasta törmästä loivaan ruohottuneeseen rantaan.

Asuinpaikan jatkoa itään ei tarkemmin selvitetty. Alue on nykyasutuksen ja aiemman viljelyn muokkaamaa. Taloissa käydessä inventoinnin alussa asujat tosin muistelivat jotain löytöjä tehdyn, mutta olivatko ne ko. alueelta ei tullut selväksi. Topografisesti ei kerrallisen asuinpaikan jatkuminen itään ole mitenkään mahdollista. Asuinpaikan leveyttä ei koekuopista huolimatta saatu kovin tarkasti selville. Lähelle tietä ja jopa sen yläpuolelle tehdyt koekuopat eivät viitanneet asuinpaikan jatkuvan näin ylös. Kuitenkin kohteen lounaiskulmalla olevan tienhaaran luota tavattiin muutamia iskoksia: tienhaaran kohdalta rannanpuolelle tehdystä leikkauksesta yksi ja kaksi länteen johtavalta tieltä heti tienhaaran jälkeiseltä osalta. Yleiskuva kuitenkin on, että keskeisimmät asuinpaikan osat sijaitsevat em. tien ja rannan välissä.

Taloissa käytäessä saatiin kuulla, että asuinpaikan pohjoispuolinen Vuopajaan lännestä työntyvä niemi on joitakin kymmeniä vuosia sitten raivattu kokonaisuudessaan pelloksi. Viljely oli ollut lyhytaikaista. Nyt niemi kasvoi tasaikäistä noin 30-vuotiasta mäntymetsää. Samassa yhteydessä kerrottiin, että niemessä oli ollut jonkinlaisia asumuksen pohjia ja että raivattaessa oli tavattu myös liesiä. Paikalla käytäessä todettiin raivauksen tyystin tuhonneen mahdolliset vanhat asutusjäljet. Alueella oli useita kuluneista kohtia, jotka paljastivat pelkän sekoittuneen hiekan, muutama koekuoppakaan ei asutusjälkiä paljastanut. Niemen tyvessä on nykyisin mökki.

Kohde tarkastettu: 13.8.2002

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 33248:1-7 (kvartssia, kvartsiittia, kiillettä, palanutta luuta, hiiltä)

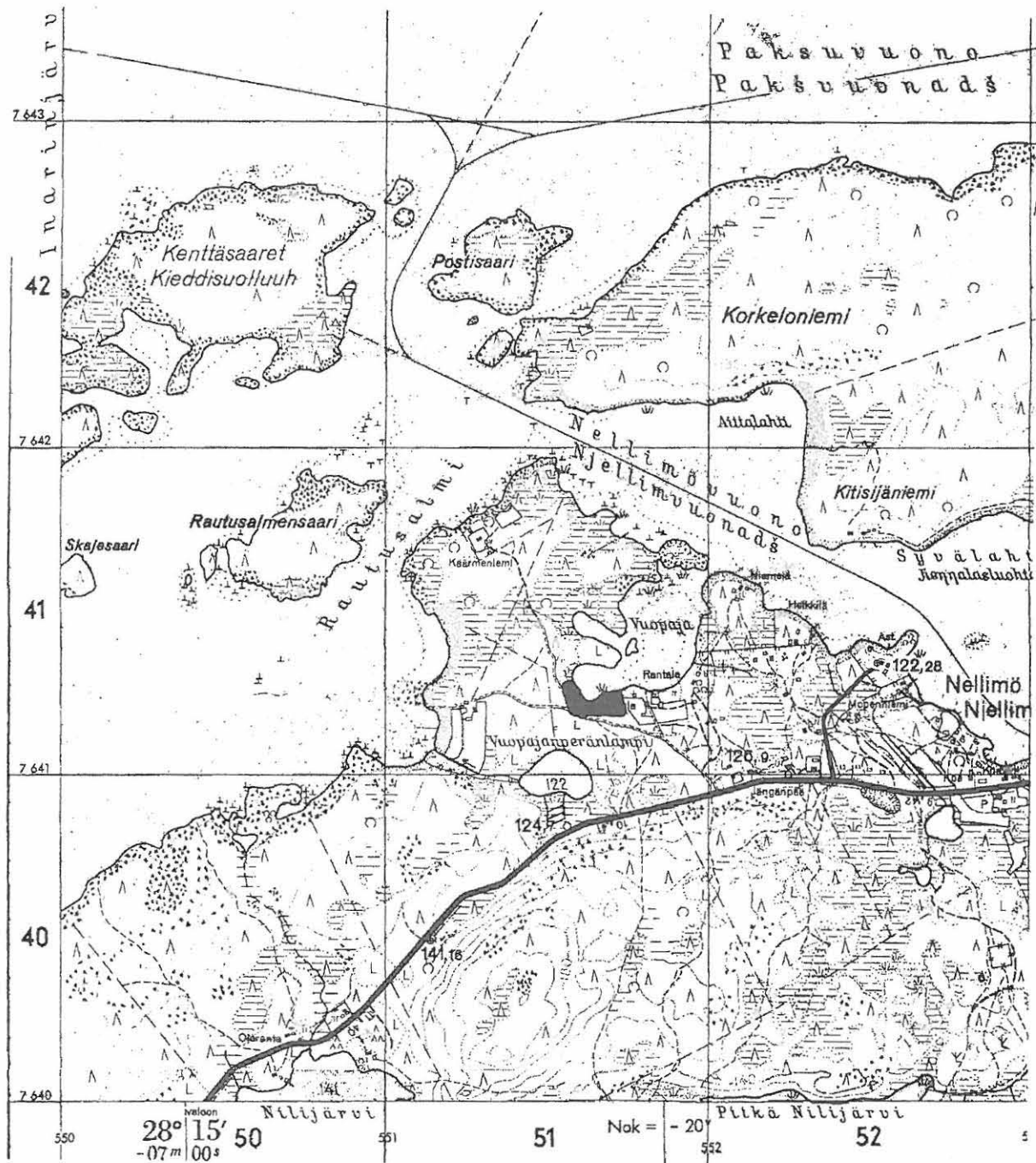
Diat:

48825 INARI 852 Vuopajan S-ranta, asuinpaikkarantaa vastapäiseltä niemeltä pohjoisesta.

48826 INARI 852 Vuopajan S-ranta, asuinpaikkaa etelälounaasta, keskellä asumuspainanne 2.

Kartta: Ote peruskartasta 1:20 000, 3843 04 NELLIMÖ p. 1967

INARI 852 Vuopajan S-ranta

Kivikautinen asuinpaikka

Inari 2002

ranta-asetmakaava-alueiden inventointi

M. Sarkkinen

3843 04 NELLIMÖ

x = 7641 28, y = 3551 56, z = n. 120 -122,5 (länsipää)

x = 7641 21, y = 3551 73, z = n. 125 (itäpää)